19 ވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް
ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް
ރައްޔިތުންގެ މަޖި ލީހުގެ ކޮމިޓީ ޔައުމިއްޔ
ޕެޓި ޝަން ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން
12 ސެޕްޓެންބަރު 2022
ބައްދަލުވުން ބޭއްވުނު ތަ ން: ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އ އިމ ރ ތް (ކޮ މިޓީކުރ ކޮޓަރި)4
ފެށުނު ގަޑި: 10:00

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން 12 ސެޕްޓެންބަރު 2022
}ރިޔާސަތުގައި އިންނެވީ ކޮމިޓީގެ މުޤައްރިރު؛ މުލަކު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ނަޞީރު{
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
.` ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 2022 ވަނަ އަހަރުގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުމަށް ކޮމިޓީއަށް ވަޑައިގެންނެވި އިއްޒަތްތެރި
މެންބަރުންނަށް މަރުޙަބާ ދަންނަވަން. މިއަދު މި ކޮމިޓީ މި ބާއްވަނީ އަޅުގަނޑުމެން މި ކޮމިޓީއަށް ލިބިފައިވާ
ޕެޓިޝަނަކާ ގުޅޭ ގޮތުން، އެމް.ޕީ.އެލްގެ މުވައްޒަފުންގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ކަންބޮޑުވުންތަކާ ގުޅޭ ގޮތުން
އެމް.ޕީ.އެލްގެ އިސް މުވައްޒަފުންނާއި އަދި ޕެންޝަން ކޮމިޓީގެ ބައެއް ބޭފުޅުންނާ ބައްދަލުކޮށްލުމަށް އެ މަޢުލޫމާތުތައް
އޮޅުންފިލުވަން. އަޅުގަނޑު ކޮމިޓީއަށް ހާޒިރުވި ފަރާތްތައް ހާޒިރުކުރުމަށް ދަންނަވަން. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) .`
އަޅުގަނޑުމެން ކޮމިޓީ ފެށުމުގައި ދަންނަވާފައިވާ ފަދައިން މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން މި ކޮމިޓީއަށް ހާޒިރުވެ މި ތިއްބެވީ ،
ޕެންޝަން އޮފީހުންނާއި އަދި މޯލްޑިވްސް ޕޯޓްސް ލިމިޓެޑުން. ހުރިހާ ބޭފުޅުންނަށް ވެސް ކޮމިޓީގެ އެންމެ ބޭފުޅުންގެ
ނަމުގައި މަރުޙަބާ ދަންނަވަން. އަޅުގަނޑުމެން މި ކޮމިޓީގައި ކުރިއަށް މިދާ އެއްކަމަކީ އަޅުގަނޑުމެން މި ކޮމިޓީއަށް
ލިބިފައިވާ ޕެޓިޝަނަކާ ގުޅޭ ގޮތުން މަޝްވަރާކޮށް އެ މަޢުލޫމާތުތައް ހޯދުން. އެމް.ޕީ.އެލްގެ 484 ފަރާތަކުން
މުވައްޒަފުން ސޮއިކޮށްފައިވާ ޕެޓިޝަނެއް މި ކޮމިޓީއަށް ލިބިފައިވަނީ. އަޅުގަނޑު ފުރަތަމަ ހަމަ ވަޑައިގެންނެވި
ބޭފުޅުންގެ ތަޢާރަފަކާ އަދި އެ ބޭފުޅުން ފާޅުކުރައްވުން ޕެޓިޝަނާ ގުޅޭ ގޮތުން ހުރި ޚިޔާލުތަކެއް ހުރިނަމަ އެ
ފުރުޞަތު އެރުވުމަށްފަހުގައި ކޮމިޓީގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު އަރުވާނީ. އަޅުގަނޑު ހަމަ
ކޮންމެ ބޭފުޅަކު ވެސް ފައްޓަވާއިރުގައި އެ ބޭފުޅެއްގެ މަޤާމާއި އަދި އޮފީހާ އެ ކަންކަން ބަޔާންކޮށްފައި ފެއްޓެވުން
އެދެން. އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތުއަރުވާނަން މިކޮޅުން.
މޯލްޑިވްސް ޕޯޓްސް ލިމިޓެޑު ގެ ޗްފީ އެގްޒެކެޓިވް އޮފިސަރ، ޝާހިދު ޢަލީ ވާހަކަދެއްކެވުން:
ال ساََّلمُ عَلَْي كُْ م. އަޅުގަނޑު ޝާހިދު ޢަލީ، ސީ.އީ.އޯ މޯލްޑިވްސް ޕޯޓްސް ލިމިޓެޑުގެ. އަޅުގަނޑު ހަމަ ފުރުޞަތު
އޮތިއްޔާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އަޅުވައިލެވިދާނެ ޕްރޮޖެކްޓަރއަށް މި ޕްރޮޖެކްޓުގެ މަޢުލޫމާތު ހިމެނޭ ޕްރެޒެންޓޭޝަނެއް.
އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ ތަންކޮޅެއް ފަސޭހަވާނެހެން އޭރުން.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
މި ކޮމިޓީ އަޅުގަނޑުމެން ކުރިއަށް ގެންދާނީ 1 ގަޑިއިރުގެ ވަގުތަށް.
1

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން 12 ސެޕްޓެންބަރު 2022
މޯލްޑިވްސް ޕޯޓްސް ލިމިޓެޑު ގެ ޗްފީ އެގްޒެކެޓިވް އޮފިސަރ، ޝާހިދު ޢަލީ ވާހަކަދެއްކެވުން:
ކުރިއަށް ގެންދަންވީ ދެއްތޯ ދެން ޕްރެޒެންޓޭޝަނާ ނުލާ؟ ރިސީވެއް ނުވޭ ދެއްތޯ؟ އަޅުގަނޑުމެން ގެނައި ޕެން
ޑްރައިވް ރީޑެއް ނުކުރި.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝާހިދު ކުރިއަށް ގެންދަވާ.
މޯލްޑިވްސް ޕޯޓްސް ލިމިޓެޑު ގެ ޗްފީ އެގްޒެކެޓިވް އޮފިސަރ، ޝާހިދު ޢަލީ ވާހަކަދެއްކެވުން:
މި މަޝްރޫޢު ފެށިފައި އިންނަނީ، މި އެގްރީމަންޓުގައި މަޝްރޫޢު ޕްރޮޖެކްޓުގެ ހިޔާ ފުލެޓުގެ މަސައްކަތް ފެށިފައި
އިންނަނީ 2017 ވަނަ އަހަރު. ކޮންޓްރެކްޓަރއާ އެއްކޮށް ސޮއިކުރެވިފައި މި އިންނަނީ 2017 ވަނަ އަހަރު
ޑިސެންބަރު.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ފުލެޓު ކަމަށް މާނަކުރައްވަނީ އެމް.ޕީ.އެލްއިން.
މޯލްޑިވްސް ޕޯޓްސް ލިމިޓެޑު ގެ ޗްފީ އެގްޒެކެޓިވް އޮފިސަރ، ޝާހިދު ޢަލީ ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އެމް.ޕީ.އެލް ހިޔާ ފުލެޓު އިނގޭތޯ، އެމް.ޕީ.އެލް ހިޔާ ފުލެޓު. ދެން މި ހިޔާ ފުލެ ޓުގައި އެންމެ ފުރަތަމަ މި
ދަންނަވާހެން މުވައްޒަފުންނަށް ހުޅުވައިލެވުނީ 2017 ވަނަ އަހަރުގެ ޑިސެންބަރުމަހު. ދެން އޭރު އެމް.ޕީ.އެލްއިން އޭރު
ޕަބްލިޝްކުރި ލީފުލެޓެއް ވެސް އެބައިނދޭ އިނގޭތޯ. އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ ޕްރެޒެންޓޭޝަން ފެނިއްޖެހެން ދެއްތޯ؟
އެއްބަސްވުމުގައި ސޮއިކުރެވުނު ތާރީޚު އިނގޭތޯ ، 28 ޑިސެންބަރު 2017. ދެން މަޝްރޫޢުއަށް ޚަރަދުކުރެވޭނެ ކަމަށް
ލަފާކުރެވުނު؛ އޭރު ލަފާކުރެވުނު އެއްޗެއްގެ އިތުރަށް މިހާރު އެބައިން ދެ އައިޓަމެއް އެޑުވެފަ. އޭރު ލަފާކުރެވިފައި
އިނީ ކޮސްޓް އޮފް ކޮންސްޓްރަކްޝަން، އެއީ ކޮންޓްރެކްޓު އަގުކަމަށް ބެލެވޭ ފަސްސަތޭކަ ފަސްދޮޅަސް ހަމިލިއަން
ފަސްސަތޭކަ ހަތްދިހަހަހާސް ދު އިސައްތަ ވިހި ރުފިޔާ، އެއީ ކޮންޓްރެކްޓަރއަށް އޭރު ކޮންޓް ރެކްޓްކުރެވުނު އަގު. ދެން
ލޭންޑް އިކުއިޒިޝަން ކޮސްޓުގެ ގޮތުގައި އެޗް.ޑީ.ސީއަށް ދައްކަންޖެހޭ ފަންސާސް ދެމިލިއަން އަށްސަތޭކަ ހަތާވީސް
ރުފިޔާ، އަށްސަތޭކަ ހަތާވީސްހާސް ތިންސަތޭކަ ނުވަދިހަ އަށް ރުފިޔާ ނުވަދިހަ އެއް ލާރި. ދެން އިންޑިޕެންޑެންޓް
2

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން 12 ސެޕްޓެންބަރު 2022
ކޮންސަލްޓެންޓެއް އެމް.ޕީ.އެލްގެ ފަރާތުން ހަޔަރކޮށްފައި ހުންނާނެ. އެއީ ޕްރޮޖެކްޓުގެ ޕްރޮގްރެސް މޮނިޓަރކުރުމަށާއި،
ޕްރޮޖެކްޓުގެ ކޮލިޓީ ކޮންޓްރޯލާއި، ޕްރޮޖެކްޓުގެ ބީ.އޯ.ކިއުއާ ކުރެހުންތަކާ އެއްގޮތަށްތޯ ކޮންޓްރެކްޓަރ އެ މަސައްކަތް
ކުރިއަށް ގެންދަނީ ބަލަން. އެ ކޮންޓްރެކްޓުގެ އަގަކީ 1.295 މިލިއަން ރުފިޔާ. މިހާތަނަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހިޔާ
ފުލެޓަކަށް ބޭނުންކުރެވުނު ލޯނުތަކަށް އަރާފައި ހުރި އިންޓަރެސްޓުގެ އަދަދު 10.870 މިލިއަން ރުފިޔާ. ދެން
މިހާތަނަށް އައިއިރު މި ކޮންޓްރެކްޓަކީ ޑިޒައިން ބިލްޑް ކޮންޓްރެކްޓެއް ގެ ގޮތަށް ދެވުނު ކޮންޓްރެކްޓެއް. އޭގެ މާނައަކީ
ކޮންޓްރެކްޓަރ މިތަން ޑިޒައިން ވެސް ކުރަނީ. ކޮންޓްރެކްޓަރ ޑިޒައިންކޮށްފައި އެ ކުރެވޭ ޑިޒައިން އެޕްރޫވްކުރެވުނީމަ
އެ އެޕްރޫވަލްއާ އެއްގޮތަށް މަސައްކަތްކުރެވުނީ. އެހެންވީމާ، އާންމުކޮށް ޑިޒައިން ބިލްޑް ކޮންޓްރެކްޓުގައި ދިމާވާ
މައްސަލަތަކަކީ ވޭރިއޭޝަން މައްސަލަ. އެހެންވީމާ، މިހާތަނަށް އައިއިރު ފާހަގަކުރެވުނު ވަރަށް ގިނަ ކަންތައްތައް
ފުރަތަމަ ކޮންޓްރެކްޓުގައި ހިމެނިފައެއް ނެތް. އޭގެތެރޭގައި ހިމެނޭ ހުރިހާ ކޭބަލިންގތަކެއް ނެތް. ޚާއްޞަކޮށް ސީ.ސީ
ޓީވީ، ފައިބަރ ނެޓްވޯރކް، ސެކިއުރިޓީ ސިސްޓަމްތައް. ދެން ވަރަށް ގިނަ ބައެއް ކޮރިޑޯތަކުގައި ނިމޭ ތަންތާނގައި
ހުންނަ؛ ހަދައި ނިމުނީމަ މި އެނގެނީ އެތަނުން ވާރޭ ވިއްސާކަމާއި އެތަނަށް އިތުރު ދޮރުތައް ހަރުކުރަންޖެހޭކަން.
ދެން ހަމަ އެގޮތަށް ޓެރަސް މަތީގައި ވެސް ވަރަށް ގިނަ، މި ފެނުން ރައްކާތެރިކުރުމަށާއި، އެއް ފުލެޓެއް ގައި
ދިރިއުޅޭ މީހުންނަށް ފަސޭހަކުރުމަށް ޓަކައި ނުވަތަ ފެނުން ރައްކާތެރިކުރުމާއި އެހެނިހެން ކަންތައްތަކަށް ގިނަ
ބަދަލުތަކެއް ގެންނަންޖެހުނު. އެ ވޭރިއޭޝަންތަކުގެ އަގު މިހާތަނަށް ފަންސާސް ހަމިލިއަން ރުފިޔާއަށް އަރާފައި
އޭނދީ. އެހެންވީމާ، މިހާރު މި ވަގުތު އެމް.ޕީ.އެލްއަށް ދާނެ ކަމަށް އަންދާޒާކުރެވޭ ޖުމުލަ ޚަރަދަކީ، ހަސަތޭކަ
އަށްޑިހަ އަށް މިލިއަން ރުފިޔާ، ހަސަތޭކަ އަށް ޑިހަ އަށް މިލިއަން ރުފިޔާ ދެލައްކަ ސައްބީސްހާސް ހަތްސަތޭކަ
ސަތާރަ ރުފިޔާ ސާދަ ލާރި. ދެން މި ޕްރޮޖެކްޓުގެ ތަފުސީލުގެ ތެރޭގައި މި ހިމެނެނީ އެއް ކޮޓަރީގެ ސްޓޫޑިއޯ
އެޕާޓްމަންޓް 204. ދެން ޓޫ ޕްލަސް ވަން، އެއީ 2 ކޮޓަރިއާ ދެން ކުޑަ މެއިޑް ރޫމަކާ ހިމެނޭ 333 އެޕާޓްމަންޓް.
މީގެތެރޭ މި ހިމެނެނީ 3 ޓަވަރަކަށް ބެހިގެން. ޕްރޮޖެކްޓުގެ މިހާތަނަށް މިހާރު މި ވަނީ 81 އިންސައްތަ މަސައްކަތް
ނިމިފައި ކަމަށް ކޮންސަލްޓަންޓުގެ ލަފާކުރޭ، ލަފާގެ މަތިން ކޮންސަލްޓެންޓުގެ ރިޕޯޓުތަކަށް ބަލާއިރު. ދެން މިހާތަނަށް
އެމް.ޕީ.އެލްއިން 488.6 މިލިއަން ރުފިޔާ މި ވަނީ ޚަރަދުކުރެވިފަ. މިހާތަނަށް ކޮންޓްރެކްޓަށް މި ވަނީ ޚަރަދުކުރެވިފަ.
ފައިސާ ހޯދިފައިވަނީ ކުންފުނީގެ ކޭޝްފްލޯއިން. މައިގަނޑު ގޮތަކަށް އެންމެ ބޮޑުބައި މި ހޭދަކުރެވެނީ ކުންފުނީގެ
ކޭޝްފްލޯއިން. އޭގެ ސަބަބުން ސަރުކާރަށް ދައްކަންޖެހޭ ޑިވިޑެންޑު ދެއްކުމުގައި ލަސްތަކެއް އައިސްގެން ގޮއްސަ މި
ވަނީ. ޑިވިޑެންޑު ޑިފަރކުރުމަށް ޕްރޮޖެކްޓް ޚަރަދުކޮށްގެން އަދި ލޯނުގެ ގޮތުގައި މިހާރު ނެގިފައި މި ވަނީ 110
މިލިއަން ރުފިޔާ. އެއީ މި ފައިސާއަކީ މި ދެންނެވި މި ޕްރޮޖެކްޓު ނުހިންގިނަމަ މި 488 މިލިއަން ރުފިޔާއަކީ
3

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން 12 ސެޕްޓެންބަރު 2022
އެމް.ޕީ.އެލްއިން ދައުލަތަށް ޑިވިޑެންޓުގެ ގޮތުގައި ދައްކާފައި އޮންނާނެ ފައިސާ. ދެން ފުލެޓުގެ އަގުތަކަށް ބަލާއިރު
އޭރު، މި ދެންނެވީ ވޭރިއޭޝަން ކޮސްޓް ނުލާ އެމް.ޕީ.އެލުން އޭރު ހަދާފައި އިން ލީފުލެ ޓު ހަދާފައި މި އިންނަނީ
އޭރުގެ އަގުތަކަށް ބިނާކޮށް. އެއީ މި ދެންނެވީ 10 މިލިއަން ރުފިޔާގެ އިންޓަރެސްޓް ކޮސްޓާއި އަދި 55 މިލިއަން
ވޭރިއޭޝަން ކޮސްޓް ނުހިމަނާ އަގު ހެދީމަ އަންނަ އަގަކީ ސިންގަލް ރޫމް ފުލެޓު ޓައިޕް އޭއަށް 455 ސްކެ އަރ
ފީޓު. އެއީ 1 ކޮޓަރި، 1 ސިޓިންގ ރޫމް، ބަދިގެ ހިމެނޭ ގޮތަށް އިން އެޕާޓްމަންޓުތަކެއް. އޭގައި މި އުޅެނީ ޓައިޕް
އޭއަކާއި ޓައިޕް ބީއަކާ. އެއީ އެތަން ހުންނަ، އެޕާޓްމަންޓް ހުންނަ ލޮކޭޝަނުގެ ގޮތުން ކޮޅަށް ނުވަތަ ޓަވަރުގެ ކޮޅަށް
އަންނަ ތަންތަން ތަންކޮޅެއް ބޮޑުވާތީ، ސްކެއަރ ފީޓް ބޮޑުވާތީ އޭތި ދެ ކެޓެގަރީއަކަށް ބެހިފައި މި އިންނަނީ.
އެހެންނަމަވެސް، ޖުމުލަގޮތެއްގައި އަސްލު އެއީ ހަމަ ސްޓޫޑިއޯ އެޕާޓްމެންޓެއް . ކުޑަކުޑަކޮށް 455 ސްކެއަރ ފީޓާއި،
471 ސްކެއަރ ފީޓާ މި ވަނީ. އެހެންވީމާ، އެއީ ޓައިޕް އޭގެ 108. ޓައިޕް ބީގެ 96. ދެން ޓޫ ޕްލަސް ވަން
ފުލެޓުގައި މި ހިމެނެނީ 670 ސްކެއަރ ފީޓު. އެއީ ޓައިޕް އޭގެ 210 ޔުނިޓާ އި ދެން ޓައިޕް ބީގެ ، އެއީ 686 ގެ
120 ޔުނިޓާ. އެހެންވީމާ، ޖުމުލަ 534 ޔުނިޓު މި ހިމެނެނީ. ދެން މި ޕްރޮޖެކްޓް އަޅުގަނޑުމެންނާ ހިސާބަށް
އައިއިރު، އެއީ 2019 ވަނަ އަހަރުގެ ކުރީކޮޅު އަޅުގަނޑުމެން މި ޕްރޮޖެކްޓާ ހަވާލުވިއިރު އޭރު މި ޕްރޮޖެކްޓް،
އެމް.ޕީ.އެލްއިން އޭރު ކުރީގެ މެނޭޖްމަންޓުން ވިސްނާފައި އޮތީ އަދި ޕަބްލިޝްކޮށްފައި އޮތް ފުލެޓާބެހޭ މަޢުލޫމާތު ،
މުވައްޒަފުންނަށް ހަވާލުކުރުމަށް ތައްޔާރުކުރެވުނު ލީފުލެޓް މި ލީފުލެޓަކީ. މި ލީފުލެ ޓް ހުރިހާ ސްޓާފުންނަށް
ހަވާލުކުރެވި ، މި ލީފުލެޓް ވަނީ މުވައްޒަފުންގެ މެދުގައި ބަހައި އަދި މި ފުލެޓުތަކާ ބެހޭ ގޮތުން މަޢުލޫމާތުތަކެއް
ހުރިހާ މުވައްޒަފުންނަށް ދީފަ. އޭގައި މި ހިމެނެނީ ފުލެޓުގެ އަގާއި، ފުލެޓަށް ފައިސާ ދައްކާނެ ގޮތާ ބަޔާންކޮށްދީފައި
ފުލެޓަށް ކުރިމަތިލާނެ ގޮތާ. އޭގައި މި ހިމެނެނީ ދެގޮތެއް ފައިސާ ދެއްކުމަށް. އޭރު އެމް.ޕީ.އެލްގެ ބިޒްނަސް ޕްލޭން
ހަދާފައި އިނީ ދެގޮތެއް. އެއްގޮތަކީ އެ ފުލެޓު ލިބޭ މުވައްޒަފުން އެއްފަހަރާ ފައިސާ ދެއްކުން ކުންފުންޏަށް.
އަނެއްގޮތަކީ ބޭންކު ނުވަތަ ފައިނޭންޝަލް އިންސްޓިޓިއުޓެއް މެދުވެރިވެގެން އެ ފައިނޭންޝަލް އިންސްޓިޓިއުޓް
މެދުވެރިކޮށް އެމް.ޕީ.އެލްއަށް އެއްފަހަރާ ފައިސާ ދައްކާފައި، އެ ލޯނު އެ މުވައްޒަފަކު އެ ފައިނޭންޝަލް
އިންސްޓިޓިއުޝަނަކަށް ނުވަތަ ބޭންކަކަށް ދައްކާ ޚަލާސްކުރަމުން ގެންދިއުން. އެގޮތަށް މި ލީފުލެޓުގައި
ފާހަގަކުރެވިފައި މި އިންނަނީ. އެގޮތަށް މަޢުލޫމާތު ވެސް ދެވިފައި އިންނަނީ. ދެން 2019 ވަނަ އަހަރު
އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދިމާވި އެއް މައްސަލައަކީ، އެއްކަމަކީ މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީއަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ހާޒިރުކުރެވުނު. އެއީ
މިހާރު ފުލެޓަށް ރިކުއެސްޓްކުރުމުގައާއި، ފުލެޓަށް އެދޭ ފަރާތްތަކުގެ ކްރައިޓީރިއަރ، ސިލެކްޝަން ކްރައިޓީރިއަރ
ހެދިފައި އިން ގޮތާ ބެހޭ ގޮތުން. ދެން އެއަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ލިބުނު އެއް އިންސްޓްރަކްޝަނަކީ ނެޝަނަލް
4

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން 12 ސެޕްޓެންބަރު 2022
ހައުސިންގ ޕޮލިސީއާ އެއްގޮތަށް ކްރައިޓީރިއަރ ހަމަ އެއަށް އެ ކްރައިޓީރިއަރއަށް ސިލެކްޝަން ޕްރޮސެސް
ގެންދިއުމަށް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން ކުރީގައި އިޢުލާނުކުރެވި ކޮންމެވެސް ވަރަކަށް ސިލެކްޝަން ކްރައިޓީރިއަރ
ހެދިފައި އިން މުޅި ޕްރޮސެސް އުވާލާފައި އަލުން އާ ކްރައިޓީރިއަރއާ އެއްކޮށް ، އެއީ މިނިސްޓްރީ އޮފް
ޕްލޭނިންގއާއި އަދި ހައުސިންގއިން ކަނޑައެޅިފައި އިން ކްރައިޓީރިއަރއާ އެއްގޮތަށް ކްރައިޓީރިއަރ ހަދާފައި އަލުން
އިޢުލާނުކޮށްގެން ހަމަ އަނެއްކާ މުވައްޒަފުންނަށް އެޕްލިކޭޝަން ޕްރޮސެސް ކުރިއަށް ގެންދިޔައީ. ހަމަހަމަ ގޮތެއްގައި
އެންމެ އެ ފުލެޓު ބޭނުންވާ މީހާއަށް ފުލެޓު ދެވޭނެ އުސޫލެއް ކަނޑައެޅުމަށް ޓަކައި މި ދެންނެވި ކްރައިޓީރީއަރ
ބަދަލުކުރެވުނީ. އެހެންވީމާ، އެ ޕްރޮސެސްގެ ތެރެއިން އަނެއްކާ އަލުން މުވައްޒަފުން އެޕްލައިކޮށްގެން އަނެއްކާ ހަމަ
މުވައްޒަފުންނަށް ކުރިމަތިލައިގެން ސިލެކްޝަން ޕްރޮސެސް ކުރިއަށް ގެންގޮސް މިހާތަނަށް އައިއްސަ
މުވައްޒަފުންނަށް، ފުލެޓު ލިބޭ މުވައްޒަފުންނަށް އެ ފުލެޓު ލިބުނުކަމާ އެ ފައިނަލް ލިސްޓު ޕަބްލިޝްކުރެވި އަދި
ރިޒަރވް ލިސްޓު ވެސް ޕަބްލިޝްކުރެވި ފުލެޓަށް ގުރުއަތު ނެގި އަދި ފުލެޓުގެ އިނީޝަލް ބުކިންގ ފީ ނެގި އަދި
ޑައުން ޕޭމަންޓް އެގްރީމަންޓުގައި މިހާތަނަށް މިހާރު ސޮއިކުރެވިފައި މީނދީ. ދެން މިހާރު މިހާތަނަށް ދިޔައިރު
އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެމް.ޕީ.އެލްގެ މެނޭޖްމަންޓަށް ވެސް އަދި އެމް.ޕީ.އެލްގެ ބޯޑަށް ވެސް އެނގުނު،
އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެނގޭ އެއް ޙަޤީޤަތަކީ ކުރީގައި ކަނޑައެޅިފައި އިން ގޮތަށް މުވައްޒަފުންނަށް އެއްފަހަރާ ފައިސާ
ނުދެއްކޭނެކަން، ގިނަ މުވައްޒަފުންނަށް. އޭގެ މާނައަކީ އޭރު ޑައުން ޕޭމަންޓެއް އެއްވެސް އެއްޗެއް ނެތި އެއްފަހަރާ
ފައިސާ ދައްކާ ކަމަށް ވަންޏާ މުވައްޒަފުން މި އިންނަނީ އެމް.ޕީ.އެލްއަށް ޓައިޕް ވަން ސްޓޫޑިއޯ އެޕާޓްމަންޓަކަށް
އަށްލައްކަ ރުފިޔާ. ދެން ޓޫ ޕްލަސް ވަންއަށް 1.5 މިލިއަން ރުފިޔާ ދައްކާ ގޮތަށް. އެއީ ޑައުން ޕޭމަންޓުގެ ގޮތުގައި ،
އެއީ ފައިނޭންޝަލް އިންސްޓިޓިއުޝަނަކަށް ވަދެގެން 20% ޑައުން ޕޭމަންޓަށް ދައްކާފައި ނަމަވެސް ދެއްކީމާ
އެމް.ޕީ.އެލްއަށް ދެއްކޭނެވަރު. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެނގޭ މި އެއްފަހަރާ ފައިސާ ދެއްކުން ނުވަތަ ދެން މި
ސިލެކްޝަން ޕްރޮސެސްގެ ތެރެއިން ފުލެޓު ލިބުނު ގިނަ މުވައްޒަފުންނަކީ ފައިނޭންޝަލް އިންސްޓިޓިއުޝަނަކަށް
ވަދެގެން އެ ފައިނޭންޝަލް އިންސްޓިޓިއުޝަނެއްގައި ހުންނަ ކްރެޑިޓް ވަރތިނަސް ކްރައިޓީރިއަރ ތެރެއަށް ނުފެތޭނެ
މުވައްޒަފުންކަން. އެއީ ހުރިހާ ފައިނޭންޝަލް އިންސްޓިޓިއުޝަންތަކެއްގެ ކްރެޑިޓް ވަރތިނަސް ކްރައިޓީރިއަރއަކީ
އޭނަގެ މަންތްލީ އިންކަމް އެކަށީގެންވާވަރަށް ބޮޑުވުން. އޭނަ ޑައުން ޕޭމަންޓް އެޓްލީސްޓް އިކުއިޓީ % 20 ވަރު
ދެއްކުން އެއްފަހަރާ. އަނެއް ކަމަކީ ހަމަ އެއާ އެއްވަރުގެ، އެ ނެގޭ ލޯނާ އެއްވަރުގެ ކޮލެޓްރަލްއެ އް ނުވަތަ
ސެކިއުރިޓީއެއް ހުށަހެޅުން. އެހެންވީމާ، މި ކްރައިޓީރިއަރތަކަށް މުވައްޒަފުން ސިލެކްޓްކުރެވުނު، މި ފުލެޓު ލިބުނު
މުވައްޒަފުން ނުފެތޭކަން އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެނގޭ. އެހެންވީމާ، މުވައްޒަފުންނަށް ލުއިގޮތެއް ހޯދައިދިނުމުގެ ގޮތުން
5

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން 12 ސެޕްޓެންބަރު 2022
އެމް.ޕީ.އެލްއިން އެމް.ޕީ.އެލްގެ މެނޭޖްމަންޓާއި، ބޯޑާ މަޝްވަރާކުރުމަށްފަހު ނިންމީ ޑައުން ޕޭމަންޓަކަށް 20%
ނަގާފައި ދެން ބާކީ އިން ބައި އެމް.ޕީ.އެލްއަށް އެ މުވައްޒަފުންގެ މުސާރައިން ކަނޑާގޮތަށް ނުވަތަ އެ މުވައްޒަފުން
މަންތްލީކޮށް ފައިސާ ދައްކާ ގޮތަށް ބަހައިލުން 20 އަހަރަށް. އެހެންވީމާ، އެ ފުރަތަމަ އޮޕްޝަނެއްގެ ގޮތުގައި
އަޅުގަނޑުމެން ދިނީ ތިންވަނަ އޮޕްޝަނަކަށް މި ދެންނެވި އެމް.ޕީ.އެލްގެ ޚާއްޞަ ފައިނޭންސިންގ ސްކީމެއް
މުވައްޒަފުންނަށް އެ ފުލެޓު އަމިއްލަކުރެވޭނެ ގޮތަކީ، މި ދަންނަވާހެން މުވައްޒަފުންގެ ކްރެޑިޓް އެއްފަހަރާ ފައިސާ
ދެއްކޭނެ ވަސީލަތެއް ނުހުންނާނެކަން އެނގޭތީ އަދި ބޭންކު ނުވަތަ ފައިނޭންޝަލް އިންސްޓިޓިއުޝަނެއް މެދުވެރިކޮށް
ލޯނު ނަގައިގެން އެމް.ޕީ.އެލްއަށް ފައިސާ ދެއްކޭނޭ ފުރުޞަތު ނީންނާނެ ކަމަށް ފެންނާތީ މި ޚާއްޞަ ފައިނޭންޝަލް،
އެމް.ޕީ.އެލްގެ ޚާއްޞަ ފައިނޭންސިންގ ސްކީމެއް ތަޢާރަފުކުރީ. ދެން އަޅުގަނޑުމެންނާ ހަމަޔަށް އައި ފުލެޓު ލިބުނު
ބައެއް މުވައްޒަފުންގެ ފަރާތުން ސިޓީއެއް. ދެން އެ ސިޓީގައި ވަރަށް ގިނަ ފަރާތްތަކުން ސޮއިކުރައްވާފައި
ފޮނުއްވާފައި އިނީ މިގޮތަށް ފައިސާ ދެއްކުމުގައި ، އެ އީ 20% ޑައުން ޕޭމަންޓް ދައްކާފައި ދެން ބާކީ އިން ބައި ވިހި
އަހަރުގަ އި ދައްކާއިރު ވެސް އެ ބޭފުޅުންނަށް ދެއްކުމުގައި ދަތިތަކެއް އުޅޭނެ ކަމަށް. އެއާގުޅި ގެން އަޅުގަނޑުމެން
ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އޮފީހަށް ވެސް މި މަޢުލޫމާތު ދިނުމަށް ޓަކައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް މީޓިންގއަކަށް ކޯލްކުރެވުނު.
ދެން އެ މީޓިންގ ގައި އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ މި އިންފޮމޭޝަން ތައް މިގޮތަށް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އޮފީހާ ހިއްސާކުރިން.
ދެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އޮފީހުން ވެސް އަދި ރައީސުލްޖުމްހުރިއްޔާގެ ފަރާތުން ވެސް އަދި
އަޅުގަނޑުމެން އެމް.ޕީ.އެލްގެ މެނޭޖުމަންޓު ތެރޭގައި ވެސް މަޝްވަރާކުރެ ވި، އެމް.ޕީ.އެލްގެ ބޯޑުން އެޕްރޫވްކޮށްގެން،
އަނެއްކާ އިތުރު ދެ އޮޕްޝަނެއް އަޅުގަނޑުމެން މުވައްޒަފުންނަށް މިހާރު މި ޕްރެޒެންޓުކޮށްފައި އިންނާނީ. އެއީ އެއް
އޮޕްޝަނަކީ، ކުރީގެ އިން % 20ގެ ބަދަލުގައި % 15 ޑައުން ޕޭމަންޓު ދައްކާގޮތަށް. ދެވަނަ އޮޕްޝަނަކީ 50000
ރުފިޔާ ޑައުން ޕޭމަންޓު ދައްކާފައި، ދެން ބާކީ އިން ބައި އެއްކޮށް 20 އަހަރަށް ބަހާލުން. މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި މި
ޑައުން ޕޭމަންޓު ނަގަން ޖެހޭ އެއް ރީޒަންއަކީ، ކޮންޓް ރެކްޓު މިހާތަނަށް ނިމޭއިރު އަދި ކޮންޓްރެކްޓަރއަށް
ދައްކަންޖެހޭ 82 މިލިއަން ރުފިޔާ، 132 މިލިއަން. ދެން އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެން އަންދާޒާކުރަނީ މިހާރު
ޕޭމަންޓުތައް ހެދެމުންދާ ގޮތުން، އަށްޑިހަ ކޮންމެވެސް ވަރަކަށް މިލިއަން ރުފިޔާ ކޮންޓްރެކްޓު ނިމޭތާ 3 މަސް
ތެރޭގައި އަދި ބާކީ އިންނާނެ ކަމަށް ކޮންޓްރެކްޓަރއަށް ދައްކަން. މިހާރު މި ވަގުތު އެބައިން 104 މިލިއަން ރުފިޔާ.
ދެން އޭގެ އިތުރަށް އަނެއްކާ އެޗް.ޑީ.ސީއަށް އަޅުގަނޑުމެން ދައްކަން ޖެހޭ 52 މިލިއަން ރުފިޔާ. އެއީ ލޭންޑް
އިކުއިޒިޝަން ކޮސްޓުގެ ގޮތުގައި. އެހެންވީމާ ، މި ފައިސާ ހޯދާނެ ވަސީލަތްތަކެއް އެމް.ޕީ.އެލްގެ ފައިނޭންސް މިހާރު
ހުރި ގޮތުން، އަޅުގަނޑުމެން ކުންފުނީގެ މިހާރު ކުރަންޖެހިފައި ހުރި ޚަރަދުތަކަށް ބަލާއިރު، ކުންފުނީގެ އެންމެ
6

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން 12 ސެޕްޓެންބަރު 2022
ޕްރައިމަރީ މަސައްކަތަކީ ބަނދަރުތައް ހިންގުން. ބަނދަރުތައް، ރާއްޖޭ ގެ، ރާއްޖެއަށް އިމްޕޯޓުކުރެވޭ މުދާ
އެފިޝަންޓުކޮށް، ހަމަ ވަގުތުން ވަގުތަށް މި މުދާ އެންމެ އަވަސްކޮށް ކްލިއަރކޮށް، އެ މުދާ އެ މުދަލުގެ ވެރިފަރާތަށް
ރައްދުކުރެވޭނެ ވަސީލަތްތައް އަޅުގަނޑުމެން ގާއިމުކޮށްފައި ހުރުމަކީ އެއީ އަޅުގަނޑުމެން ގެ ޕްރައިމަރީ ޒިންމާ. އެންމެ
މުހިންމު ކަންތައް. ދެން މިހާރު ކުންފުނީގެ ވަރަށް ގިނަ ފްލީޓުތައް މި ހުރީ ވަރަށް ބޮޑަށް އޭޖުވެފަ. އޭ ގެތެރޭގައި
ޓަގުތައް، ކޮންޓެއިނަރ ހެންޑްލިންގ އިކުއިޕްމަންޓު، އެއީ ރީސްޗެކާއި، ބާޖް ހެންޑްލަރ، އާރް.ޓީ.ޖީ ކްރޭނުތައް،
ފޯކްލިފްޓުތައް. މި ފްލީޓުތައް އާކުރުމަކީ ހަމަ ކޮންމެހެން ވެސް ކުރަންޖެހިފައި އޮތް؛ 2019 ވަނަ އަހަރުން ފެށިގެން
އަޅުގަނޑުމެން ކޮންމެވެސް ވަރަކަށް އެ މަސައްކަތް ކުރަމުން، ކުރަމުން އައީ. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެން މި
އިކުއިޕްމަންޓު ހޯދުމަށް ބީ.އެމް.އެލްއިން ނެގި ލޯނުގެ އެއްބައި ވެސް އަޅުގަނޑުމެން އެންމެ ފަހުން ޑައިވަރޓުކުރަން
ޖެހުނީ ހަމަ ހިޔާ ފުލެޓަށް. އެއީ ހިޔާ ފުލެޓު ލަސްވެއްޖެ ކަމަށް ވަންޏާ؛ ޕޭމަންޓުތައް ލަސްވެއްޖެ ކަމަށް ވަންޏާ
އަނެއްކާ ކޮންޓްރެކްޓު ދިގުލައިގެން ގޮސް ، ކޮންޓްރެކްޓުގެ އަގަށް އިތުރު ކޮސްޓު އެކި އުމިލޭޓުވެ، އޭގެ ސަބަބުން
އަނެއްކާ ހަމަ އެ ފުލެޓު ލިބޭ ފަރާތްތަކަށް ވެސް، އަދި އެމް.ޕީ.އެލަށް ވެސް އޭގެ ދަތިތައް ދިމާވާނެތީ. އެހެންވީމާ،
އަޅުގަނޑުމެންގެ ޕްރިއޮރިޓީ އަކަ ށްވީ އެ ކޮންޓްރެކްޓު ވީހާ ހަމަ ބާރުމިނެއްގައި ގެންދިޔުން. އެހެންވީމާ، މި ދެންނެވި
އިކުއިޕްމަންޓު ހޯދުމަށް އަޅުގަނޑުމެން ނަގާފައި އިން ލޯނު ވެސް ޑައިވަރޓުކުރަން ޖެހުނީ ހިޔާ ފުލެޓުގެ
ކޮންޓްރެކްޓުގެ އަގު އަދާކުރުމަށް ޓަކައި. ދެން މިހާރު މިހާތަނަށް އަޅުގަނޑުމެން؛ އަޅުގަނޑުމެންގެ ވެސް އިނދޭ
ބޮރޯވިންގ ލިމިޓެއް. އެއީ ބޭންކުތަކުގެ ، ބޭންކުތަކާއި ފައިނޭންޝަލް އިންސްޓިޓިއުޝަންތަކުގެ ރިކުއަ ޔަރމަންޓު
ހުންނަ ގޮތުން އަޅުގަނޑުމެންގެ އަތުގައި ހުރި ކޮލެޓްރަލް ސެކިއުރިޓީ އަކަށް ބިނާކޮށް އަޅުގަނޑުމެންގެ މި ބޮރޯވިންގ
ކެޕޭސިޓީ މި އިންނަނީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހިޔާ ފުލެޓުގެ ޑައުން ޕޭމަންޓު ނުނަގައިފި ކަމަށް ވަންޏާ،
އަޅުގަނޑުމެން ބޮރޯކުރަން ޖެހޭނެ އަނެއްކާ މި ދެންނެވި ފުލެޓުގެ ބާކީ ކޮންޓްރެކްޓަރަށް ދައްކަން ޖެހޭ
ފައިސާދެއްކުމަށާ އި އަދި އެޗް .ޑީ.ސީގެ 52 މިލިއަން ރުފިޔާ ދެއްކުމަށާ. އަދި އެހެން ކޮށްފި ކަމަށް ވަންޏާ ދެން
އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިހާރު ކުރަން ހުރި ޚަރަދުތައް ކުރުމުގައި ހަމަ ބޮޑެތި ގޮންޖެހުންތަކަކާ ދިމާވާނެ. އެއީ
އަޅުގަނޑުމެން ހޯދަން ޖެހޭ ޓަގު، ބާޖު، މި ދެންނެވި ކޮންޓެއިނަރ ހެންޑްލިންގ އިކުއިޕްމަންޓު ހޯދުމަށް ލަސްވެއްޖެ
ކަމަށް ވަންޏާ، ދެން ކުރިއަށް އޮތްތާނގައި ރާއްޖެއަށް ކާގޯ އަށް މި އަންނަ ވޮލިއުމަށް ބަލާއިރު ހަމަ ޕޯ ޓު
އެފިޝަންޓުކޮށް މެނޭޖުނުކުރެއްވިއްޖެޔާ ކޮންޖެސްޓުވުމުގެ ފުރުޞަތު އޮންނާނެ. އެހެންވީމާ، އޭގެ ސަބަބުން ހަމަ މުޅި
ރާއްޖޭގެ އިޤުތިޞާދަށް ވެސް، އަދި މުޅި ރާއްޖެއަށް ވެސް އޭގެ އިމްޕެކްޓު އަންނާނެ ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް
ލަފާކުރެވޭތީ، މި ދަންނަވާހެން މި ޑައުން ޕޭމަންޓު ނަގާފައި، މުވައްޒަފުންނަށް ލުއި ގޮތްތަކެއް ހޯދައިދިނުމަށް
7

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން 12 ސެޕްޓެންބަރު 2022
އަޅުގަނޑުމެން މަސައްކަތް ކުރަމުން މި ގެންދަނީ. ދެން މީގައި އަޅުގަނޑުމެން މި ފުލެޓު ގުރު ނެގި ދުވަހު ވެސް
މުވައްޒަފުންނަށް މިހާރު ފައިސާދައްކަން އިން ގޮތުގެ، އޭރު؛ މި ދެންނެވީ މި ލީފުލެޓު ހަމަ ވަރަށް ކުރީއްސުރެ
މުވައް ޒަފުންނަށް ލީފުލެޓުގައި ހުރި މަޢުލޫ މާތު ވަރަށް ގިނަ ފަހަރު އިންނާނީ ކިޔައިދެވިފަ. އަދި މި ލީފުލެޓަކީ ހުރިހާ
މުވައްޒަފުން އަތުގައި ވެސް އިންނަ ލީފުލެޓެއް. ދެން އަދި ގުރު ނެގި ދުވަހު ވެސް އަ ޅުގަނޑުމެން ހަމަ ވަރަށް
ރަނގަޅަށް މުވަ އްޒަފުންނަށް ކިޔައިދިނިން މި ލީފުލެޓުގައި މިހާރު ހުރި ގޮތް. ދެން އެކަމަކު އޭގެ އިތުރަށް
އަޅުގަނޑުމެން އެމް.ޕީ.އެލް ގެ ޚާއްޞަ ސްކީމެއް ތަޢާރަފުކުރާނެ ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެން ދެންނެވިން. ދެން މި
އެމް.ޕީ.އެލްގެ ޚާއްޞަ ސްކީމް ތަޢާރަފުކުރި ދުވަހު ވެސް އަޅުގަނޑުމެން މުވައްޒަފުންނަށް ކިޔައިދިނިން
މުވައްޒަފުންނަށް މިހާރު މިއިން އޮޕްޝަންތަކަކީ މިއީ ކަމަށް. ދެން އެހެންނަމަވެސް، ވަރަށް ގިނަ މުވައްޒަފުން ގެ
ފަރާތުން، އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހަމަ އަންޑަސްޓޭންޑުވޭ މުވައްޒަފުންގެ ކަންބޮޑުވުންތައް ވެސް. އެއީ މި ފުލެޓަށް
އަމިއްލައަށް ވަންނައިރު އެ ކު ރަން ޖެހޭ ޚަރަދަކީ ހަމަ ގިނަ މުވައްޒަފުންގެ ނިސްބަތުން ބޮޑު ޚަރަދަކަށް ވެގެންދާނެ.
ދެން އެހެންނަމަވެސް، އެމް.ޕީ.އެލްއިން އަޅުގަނޑުމެން މި ފޯރުކޮށްދެނީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެމް.ޕީ.އެލްގެ
ފައިނޭންސަސް ބެލެންސު، މި ދެންނެވީ ކުރަމުން އަދި އަޅުގަނޑުމެން ކުރަން ހުރި ޚަރަދުތަކަށް ވެސް
ޕްރިއޮރިޓީދީގެން، މުވައްޒަފުންނަށް ވެސް ރަނގަޅު ގޮތެއް ހޯދައިދެވޭތޯ މަސައްކަތްކުރަމުން މި ގެންދަނީ. އެއީ
މައިގަނޑު ގޮތެއް ގައި؛ އިއްބެ އެއްޗެއް އެޑްކޮށްލަން ބޭނުންތޯ؟
މޯލްޑިވްސް ޕޯޓްސް ލިމިޓެޑު ގެ ޑެޕިއުޓީ ޗްފީ އެގްޒެކެޓިވް އޮފިސަރ، އިބްރާހީމް ޢަބްދުاله ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އަޅުގަނޑު އިބްރާހީމް ޢަބްދުاله އިނގޭތޯ. ޑެޕިއުޓީ ސީ.އީ.އޯ. ދެން އަޅުގަނޑު ވެސް ފާހަގަކޮށްލާނަން އަސްލު
މި ޕްރޮސެސް އަޅުގަނޑުމެން ވަރަށް ބޮޑަށް ޓްރާންސްޕޭރެންޓުކޮށް ގެންދަން މަސައްކަތްކުރީ. އޭ ގެ މާނައަކީ
އެޕްލިކޭޝަން ހުށަހަޅާތަނުން އޭނައަށް މާކްސް ވެސް ލިބޭނެ އިނގޭތޯ. ފަހަކުންނެއް ނޫން މާކްސް ވެސް ދެނީކީއެއް.
ދެން އެ އެއް ޗެހިތައް އަޅުގަނޑުމެން ވެރިފައި މި ކުރީ އެޗް.ޑީ.ސީ އާއި ޕްލޭނިންގ މިނިސްޓްރީއާއި ، ދެން ހުރި
ތަންތަނުން އެ މަޢުލޫމާތު ތެދުތޯ. އެއްވެސް އެއް ޗެއް ފޮރުވިފައެއް ނީންނާނެ. ގުރުއަތުލު ން ވެސް އަޅުގަނޑުމެން
ބޭއްވީ އެމް.އެން.ޔޫގައި ހުރިހާ އެންމެންގެ ހާޒިރުގައި ހަމަ އިނގޭތޯ. ދެން އެ ބޭފުޅުން އެ ވިދާޅުވާ ކަންބޮޑުވުންތައް،
އެ ވެސް އަޅު ގަނޑުމެންނަށް ގަބޫލުކުރެވޭ. ދެން އެކަމަކު އަޅުގަނޑުމެންގެ ވެސް ކަންބޮޑުވުމަކީ އަންނަ އަހަރު
ޕްރޮޖެކްޓްސްތައް މިހާވަރަށް އިތުރުވަނީ ކަމަށް ވަނީވިއްޔާ ވަރަށް ބައިވަރު މުދާ އަންނާނެ މި ތަނަށް އިނގޭތޯ.
މިދިޔަ ހަފުތާގައި ވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެނުނު ބޯޓު މި ތަނުގައި ދެތިން ދުވަސް ޑި ލޭވީ، ކެރެޓުގެ އަގު ދިޔަ
8

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން 12 ސެޕްޓެންބަރު 2022
އަރައިގެން އިނގޭތޯ. މިކަހަލަ ކަންތައްތަކަށް؛ މިއީ އަޅުގަނޑުމެން އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި ފުރަތަމަ ފޯކަސްކުރަން
ޖެހޭނެ ކަމަކީ އިނގޭތޯ. މި ހުރިހާ ކަމަކަށް ބެލުމަށްފަހު މުވައްޒަފުންނަށް ރަނގަޅު ގޮތް ހެދުމަށް ޓަކައި ވެސް އެ
ވިދާޅުވާހެން % 15؛ ކުރީގައި ބޭންކު މެދުވެރިކޮށް ފައިސާ ދައްކަން ޖެހޭތީ އަޅުގަނޑުމެން އެމް.ޕީ.އެލް ދައްކަންޖެހޭ
ގޮތަށް ވެސް ހަދައިދިނިން. އަދި 20% ޑައުން ޕޭމަ ންޓު 15% އަށް ވެސް ހަދައިދިނިން. މުވައްޒަފުންގެ
ކަންބޮޑުވުންތައް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވެސް އިޙުސާސްކުރެވޭ އަސްލު ގައި އިނގޭތޯ. ދެން މި ދަންނަވާހެން
އަޅުގަނޑުމެންގެ ބޮލުގައި އެޅިފައި ހުރި ޒިންމާ ވެސް ކުޑައެއް ނޫން މި ކަމުގައި އިނގޭތޯ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ކުރިއަށްގެންދަވާ!
މޯލްޑިވްސް ޕޯޓްސް ލިމިޓެޑު ގެ ޗްފީ ފައިނޭންޝަލް އޮފިސަރ މުޙައްމަދު މުޢިއްޒު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު. އަޅުގަނޑުގެ ނަމަކީ މުޙައްމަދު މުޢިއްޒު. އެމް.ޕީ.އެލް ގެ ޗްފީ ފައިނޭންޝަލް އޮފިސަރ
އިނގޭތޯ. ސީ.އީ.އޯ، ޑީ.ސީ.އީ .އޯ އެ ފާހަގަކުރެއްވިހެން މި ޕްރޮޖެކްޓުގެ ފައިސާދެއްކުމާ ގުޅޭގޮތުން މުވައްޒަފުންގެ
ކަންބޮޑުވުންތައް އެބަ ހުރި. އެހެންނަމަވެސް، މެނޭޖުމަންޓުގެ ވަރަށް ބޮޑު ޕްރިއޮރިޓީ އެއް މި ކުންފުނި ހިންގުމަށް
ބޭނުންވާ ފައިސާ ތާށިނުވާނެފަދަ ގޮތަކަށް އަދި ބޮރޯކުރެވޭނެ ކެޕޭސިޓީ ކުންފުނީގައި އަބަދުވެސް ބެހެއްޓުން. އަދި
ސީ.އީ.އޯގެ ޕްރެޒެންޓޭޝަނުން ވެސް ފާހަގަކުރައްވައިފި މިދިޔަ، ވޭތުވެދިޔަ ދެތިން އަހަރެއްގެ ޑިވިޑެންޑު އަދިވެސް
އަޅުގަނޑުމެން ނުދައްކާ މި އޮތީ. މި ޕްރޮޖެކްޓަށް އެ ވެސް ޑައިވަރޓުކުރެވިފައި މި އޮތީ އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ،
ކުންފުނީގެ ބޯޑާއި މެނޭޖުމަންޓުގެ އި ސްކަމެއް ދެއްވާ އެ ޑިވިޑެންޑު ވެސް ވީއެންމެ އަވަހަކަށް ދައްކަން. ހަމަ
އެއާއެކީގައި މު ވައް ޒަފުންނަށް ލުއި ގޮތްތަކެއް ހޯދަން؛ ވަރަށް އުނދަގޫ ގޮތަކަށް ބެލެންސުކުރަން ޖެހިފައި މި އޮތީ
ވެސް. އެހެންނަމަވެސް، މެނޭޖުމަންޓުން އަދި ބޯޑުން މަސައްކަތް ހަމަ ކުރައްވަނީ ވީހާ ވެސް ލުއި ގޮތަކަށް
އަޅުގަނޑުމެން މި ފައިނޭންސް މެނޭޖުކުރަން އިނގޭތޯ. ދެން އަޅު ގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވަނީ އަޅުގަނޑުމެން
މުވައްޒަފުންނަށް ޑައުން ޕޭމަންޓު ނުދައްކާ ކުޑަކުރާ ކޮންމެ އަދަދަކީ އަޅު ގަނޑުމެން އެ އަދަދު ބޭންކުތަކުން
ބޮރޯކުރަން ޖެހޭނެ އަދަދެއް. އަޅުގަނޑުމެން މިދިޔަ ހަފުތާގައި ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސްއިން ހަމަޖެއްސި ފެސިލިޓީއެއް
ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ލިބިފައި އިންނަނީ 10% ގައި އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، އަދި އަޅުގަނޑުމެން މި ޕްރޮޖެކްޓު
ނިންމަން އިތުރަށް އަޅުގަނޑުމެން ޑައުން ޕޭމަންޓު ނުނަގާ ކަމަށްވާނަމަ އަނެއްކާ ވެސް ހަމަ އެ އަދަދު ޖެހޭ ނީ
9

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން 12 ސެޕްޓެންބަރު 2022
ބޮރޯކުރަން އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، މިކަހަލަ ވަރަށް ގިނަ ދަތިތަކެއް އެބަ ހުރި. ދެން ސީ.އީ.އޯ އެ ފާހަގަކުރެއްވިހެން
ކޮވިޑަށްފަހު ވަރަށް ގިނަ މުދާ އަންނަން ފަށައިފި ބަނދަރަށް އިނގޭތޯ. ދެން މިދިޔަ މުއްދަތުގައި ކޮވިޑާ ގުޅިގެން
ބަނދަރަށް ބޭނުންވާ ބައެއް އިކުއިޕްމަންޓުތައް ހޯދުމާއި، އެކަންކަން ކޮންމެވެސް ވަރަކަށް ލަސްވެގެން މިދިޔައީ.
އަޅުގަނ ޑުމެން މިހާރު އެކަން ނުކޮށްފި ކަމަށްވާނަމަ ކުރިއަށް މި އޮތް ދެ އަހަރު ބަނދަރު ވަރަށް ބޮޑެތި
ގޮންޖެހުންތަކަކާ ކުރިމަތިވާނެ. އެހެންވީމާ، ވަރަށް ގިނަ މަސައްކަތްތަކެއް ކުރަން ޖެހިފައި އޮތް ދަނޑިވަޅަކަށް މި
ވަނީ އިނގޭތޯ. ޝުކުރިއްޔާ.
މޯލްޑިވްސް ޕެންޝަން އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަން އޮފީހުގެ އެކްޓިންގ ޗްފީ އެގްޒެކެޓިވް އޮ ފިސަރ ސުޖާތާ ހަލީމް
ވާހަކަދެއްކެވުން:
ال ساََّلمُ علََْي كُْ م. އަޅުގަނޑު ސުޖާތާ އިނގޭތޯ، ޕެންޝަން އޮފީހުގެ އެކްޓިންގ ސީ.އީ.އޯ މި ވަގުތަށް. ދެން ޕެންޝަން
ގާނޫނަށް ގެނެވުނު އިޞްލާޙުގެ ދަށުން ގެދޮރު ގަތުމަށް ލޯނުނަގާއިރު ކޮލެޓަރަލައިޒްކުރުމަށް ޕެންޝަން ފަންޑުގެ
ފައިސާ ބޭނުންކުރެވޭ. އެހެންވީމާ، މިހާރު ވެސް ބޭންކުން ލޯނެއް ނަގާކަމުގައި ވަންޏާ ހަމަ އެ ފައިސާ އެ އުސޫލުގެ
ދަށުން ބޭނުންކުރެވޭ ގޮތަށް އިނގޭތޯ މި އޮންނަނީ. ދެން ޕެންޝަން ގާނޫނަށް ގެނެވޭ ހުރިހާ އިޞްލާޙެއްގައި ވެސް
އަޅުގަނޑުމެން އެންމެ ޚާ އްޞަ ސަމާލުކަމެއް ދެނީ ޕެންޝަން ކަށަވަރުކުރެވޭނެ ގޮތަކަށް ، އެ ކަމު ޕެންޝަންގައި ހުރި
ފައިސާއިން ކޮންމެވެސް ބޭނުމެއް ކުރެވޭ ކަހަލަ ގޮތަކަށް. އެހެންވީމާ، އެގޮތުން ޕެންޝަން ކަށަވަރުކުރުން
އަޅުގަނޑުމެންގެ ފުރަތަމަ އެންމެ މުހިންމު ކަމެއްގެ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑުމެން ދެކެފައި މި އޮންނަނީ. އެހެންވީމާ،
މިހާރު އޮންނަ އުސޫލުގެ ދަށުން ވެސް ލޯނެއް ނަންގަވާކަމުގައި ވަންޏާމު އެ ފައިސާ ރަހުނުކުރެވޭނެ. އެކަމަކު
ކޮންޒިއުމްކުރާ ގޮތަށް ދޫކުރާ ގޮތަކަށް ހަމަޖެހިފައެއް ނޫން އިނގޭތޯ އޮންނަނީ އެއް.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ.
މޯލްޑިވްސް ޕެންޝަން އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަން އޮފީހުގެ ޗްފީ ޓެކްނޮލޮޖީ އޮފިސަރ އަޙްމަދު ޝަފީޒް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު އަޙްމަދު ޝަފީޒް ، ޗްފީ ޓެކްނޮލޮޖީ އޮފިސަރ. ދެން އަޅުގަނޑު ބޮޑަށް އޮޕަރޭ ޝަންސް ބައިގައި އަޅުގަނޑު
މަސައްކަތްކުރަނީ.
10

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން 12 ސެޕްޓެންބަރު 2022
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ.
މޯލްޑިވްސް ޕެންޝަން އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަން އޮފީހުގެ ހެޑް އޮފް ލީގަލް އެފެއާޒް އަލްއުސްތާޛު ޢަބްދުاله ފިކުރީ
ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ . އަޅުގަނޑު ޢަބްދުاله ފިކުރީ، ހެޑް އޮފް ލީ ގަލް އެފެއާޒް ، ޕެންޝަން އޮފީހުގެ. ދެން ސުޖާތާ އެ
ފާހަގަކުރެއްވިގޮތަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޕެންޝަނާ ބެހޭ ގާނޫނަށް 2016 ވަނަ އަހަރު ގެނެވުނު 3 ވަނަ އިޞްލާޙު. އެ
އިޞްލާޙުގެ 26 ވަނަ މާއްދާ ގެ (ހ) ގަ އި ބަޔާންކޮށްފައިވޭ މާލީ އިދާރާއަކުން ނުވަތަ ބެންކަކުން ނަގާ ލޯނެއްގެ
ޑައުން ޕޭމަންޓުގެ ގޮތުގައި ޕެންޝަނުގައި ހުރި ފައިސާ ރަހުނުކުރެވިދާނެ ކަމަށް. އެހެންވީމާ، އެގޮތަށް ހަމަ އެ
ފުރުޞަތު ހުރިހާ ބޭފުޅުންނަށް ވެސް އޮންނާނެ. ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެ ވުން:
ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަނޑު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތުއަރުވާނަން މެންބަރުން
އެދިލައްވާފައި އޮތް ތަރުތީބުން ކުރިއަށްދާނީ. ފުރަތަމަ ފުރުޞަތު މި އޮތީ ތިނަދޫ އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި
މެންބަރު ޢަބްދުލްމުޣުނީ. މުޣުނީއަށް ފުރުޞަތުއަރުވަން.
ތިނަދޫ އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަބްދުލްމުޣުނީ ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު. އާދެ! އަޅުގަނޑު ދެތިން ސުވާލެއް ކޮށްލާނަން. އެކަމަކު ސުވާލަކަށް ފަހު ޖަވާބާއި އޭގެ
ފަހުން އަނެއް ސުވާލު ކުރިއަށްގެންދަން، އެ ފުރުޞަތު މުޤައްރިރު ދެއް ވާނެ ކަމަށް އުންމީދުކުރަން. އަޅުގަނޑު
ފުރަތަމަ ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވަނީ ޕެޓިޝަނެއް، އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހުށަހެޅިގެން މި އުޅެނީ ގެދޮރުވެރިކަމުގެ ތި
ހިޔާ ފުލެޓުތަކުގެ މައްސަލައާ ގުޅޭ ގޮތުން މުވައްޒަފުންގެ ޕެޓި ޝަނެއް. މި ޕެޓިޝަނުގައި 484 މުވައްޒަފުން މި ވަނީ
ސޮއިކޮށްފައި. އަޅުގަނޑުގެ ސުވާލަކީ ގާތްގަނޑަކަށް ކިތައް މުވައްޒަފުން އެމް.ޕީ.އެލްގައި މުޅި ޖުމުލަ
މަސައްކަތްކުރޭތޯ.
11

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން 12 ސެޕްޓެންބަރު 2022
މޯލްޑިވްސް ޕޯޓްސް ލިމިޓެޑްގެ ޗްފީ އެގްޒެކެޓިވް އޮފިސަރ ޝާހިދު ޢަލީ ވާހަކަދެއްކެވުން:
އެމް.ޕީ.އެލްގައި މި ވަގުތު އަޅުގަނޑު ސީދާ އެގްޒެކްޓު ނަންބަރ ހަނދާނެއް ނެތް. އެހެންނަމަވެސް، 1800
އެޕްރޮކްސިމޭޓު އަދަދު. 1800.
ތިނަދޫ އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަބްދުލްމުޣުނީ ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ . އާދެ! 1800 މުވައްޒަފުންގެ ތެރެއިން ގާތްގަނޑަކަށް 480 މުވައްޒަފުން ؛ ގާތްގަނ ޑަކަށް، 534.
އެހެންވީމާ، ގާތްގަނޑަކަށް ތިން ބައިކޮށްފައި އެއްބައި. 484 އެއީ އަޅުގަނޑުގެ މަޢުލޫމާތު، އިނގޭތޯ. އާދެ!
އަޅުގަނޑުގެ ފުރަތަމަ ސުވާލަކީ، އަޅުގަނޑު ހަމަ މި ޕެންޝަން އޮފީހުގެ ބޭފުޅުން ވެސް ތިބީމައާ އެއްކޮށް ،
މުވައްޒަފުން އެދިވަޑައިގެންފައި މި އޮތީ ބައެއް ކަންތައްތަކެއް އެގޮތަށް މަގުފަހިކުރުމަށް. އެކަމަކު އޭގެ ތެރެއިން ގިނަ
ކަންތައްތައް ، ޚާއް ޞަކޮށް ޑައުމްޕޭމަންޓުގެ ކަންތައް މިހާރު ތި ބުނީ ލުއިގޮތެއް ހައްދަވައިދެއްވައިފި ކަމަށް. ހަމަ
އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ޕެން ޝަން އޮފީހާއި އަދި އެމް.ޕީ.އެލްއާ ވެސް ސުވާލުކޮށްލަން ބޭނުން. މިހާރު އެ ބޭފުޅުންގެ
ޕެޓިޝަނުގެ 4 ވަނަ މާއްދާގައި އޮތް ހަމަ ގޮތަށް އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލާނަން. "މިހާރު އޮތް އުސޫލު މުވައްޒަފުންގެ
ޕެންޝަން ފަންޑުގައި ހިމެނޭ ފައިސާއަކީ އެމް.ޕީ.އެލްގެ ޚާއްޞަ ފައިނޭންސިންގގެ ދަށުން އެޕާޓްމަންޓުގެ ޑައުން
ޕޭމަންޓު ދެއްކުމަށް ބޭނުންކުރެވޭނެ ފައިސާ ނޫން ކަމަށް ވަނީ ކަނޑައެޅިފައެވެ". އެހެންވީމާ، އެ ސާފުވެއްޖެ ދެއްތޯ؟
އެކަމާ ގުޅޭ ގޮތުން ކީކޭތޯ ވިދާޅުވާނީ؟ އެކަން އެގޮތަށް؛ އެ ނޫން ގޮތަކަށް، އެ މުވައްޒަފުން އެ އެދޭ ގޮތަށް އެކަން
ކުރުމުގެ އެއްވެސް ފުރުޞަތެއް އޮވޭތޯ އޭ؟
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު ކުޑަ އެއްޗެއް އެއަށް އިތުރުކޮށްލާނަން. ޕެންޝަނާ ބެހޭ ގާނޫނުގެ ހަމަ 26 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި އެބަ
ބަޔާންކުރޭ ގެދޮރުވެރިކަމަށް މުވައްޒަފުންނަށް އެ ޕެންޝަން ބޭނުންކުރެވިދާނެ ކަމަށް. ކޮބައިތޯ އެމް.ޕީ.އެލް އިން
ދެކޭގޮތަކީ؟
މޯލްޑިވްސް ޕޯޓްސް ލިމިޓެޑްގެ ޗްފީ އެގްޒެކެޓިވް އޮފިސަރ ޝާހިދު ޢަލީ ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ އާދެ! ޕެންޝަނުގެ އޮފީހުން ކަންނޭނގެ ބޮޑަށް އެ ސުވާލަށް ޖަވާބުދެއްވުން ރަނގަޅުވާނީ.
12

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން 12 ސެޕްޓެންބަރު 2022
މޯލްޑިވްސް ޕެންޝަން އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަން އޮފީހުގެ އެކްޓިންގ ޗްފީ އެގްޒެކެޓިވް އޮ ފިސަރ ސުޖާތާ ހަލީމް
ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޕެންޝަން ގާނޫނުގައި މި އޮންނަނީ ގެދޮރު ގަތުމަށް ރަހުނުކުރެވޭ ގޮތަށް އިނގޭތޯ. އެ ބޭފުޅުންނަށް ވެސް ހަމަ އެ
ފުރުޞަތު އެބަ އޮތް ބޭންކެއް ނުވަތަ ފައިނޭންޝަލް އިންސްޓިޓިއުޝަނެއް ތްރޫކޮށް ވަޑައިގަންނަވައިގެން އެ
ރަހުނުކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ހަމަ ހުރިހާ ބޭފުޅުންނަށް ވެސް އެބަ އޮތް.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ކުރިއަށްގެންދަވާ.
މޯލްޑިވްސް ޕޯޓްސް ލިމިޓެޑްގެ ޗްފީ އެގްޒެކެޓިވް އޮފިސަރ ޝާހިދު ޢަލީ ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ ޕެޓިޝަންގެ ރިކުއެސްޓަކީ އެ ފައިސާ ކީއްވެގެންތޯ އޭ އެމް.ޕީ.އެލއިން ނުނަގަނީ. ދެން
އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ ޕެންޝަން އޮފީހުން އެ ވިދާޅުވި ގޮތަށް ، ގާނޫނުގައި އިންނަ ގޮތުން އެ ފައިސާ ނުއެއް ނެގޭ.
އެހެންވެއްޖެޔާ އެމް.ޕީ.އެލްގެ ކޭޝްފްލޯއަކަށް އޭތި ނެގޭނެ ގޮތެއް ނެތް. އެއީ ގާނޫނީ ގޮތުން އެ ފައިސާއަކީ
ވިތްޑްރޯކުރެވޭ ފައިސާއެއް ނޫން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެންނަކީ ފައިނޭންޝަލް އިންސްޓިޓިއުޝަނެއް ނޫންވީމަ އެ
ކޮލެޓަރައިޒްކޮށްފައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް އޭތި ބޮރޯކުރެވޭނެ އުސޫލުތަކެއް ނެތް. އެހެންވީމާ، އެއީ އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ
ގާނޫނީ މައްސަލައެއްހެން އެ ދިމާވަނީ.
ތިނަދޫ އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަބްދުލްމުޣުނީ ވާހަކަދެއްކެވުން:
އިންޑިވިޖުއަލް މުވައްޒަފުންނަށް އެ މުވައްޒަފުންގެ ޕެންޝަން ފައިސާ މިއަށް ބޭނުންކުރުމުގައި އެއްވެސް ހުރަހެއް
ނޯންނާނެ ކަމަށް ތި ވިދާޅުވަނީ އެހެންނު؟ އެހެންވީމާ، ގާނޫނުގައި، އެހެންވީމާ، އެކަންކުރެވޭނެ. އެހެންވީމާ،
މުވައްޒަފުންނަށް އަޅުގަނޑަށް ގަބޫލުކުރޭވޭ ގޮތުގައި އެ ސާފުނުވެ އޮތް ކަމަށް. އަޅުގަނޑު އަނެއް ސުވާލަކީ ، ތި
ބޭފުޅުން މި ފައިނޭންސްގެ މަޢުލޫމާތު ދެއްވިއިރު ވިދާޅުވި 688 މިލިއަން ގާތްގަނޑަކަށް މި ޚަރަދުވާނި. އޭގެ
ތެރެއިން މި ލޯނު ގޮތުގައި ބޮޑުބައެއް ނަގަނި. އެކަމަކު ދެންމެ ފަހުން ތި ވިދާޅުވި ގޮތުން ސަރުކާރަށް ދައްކަން އެ
ޑިވިޑެންޑު ނުދައްކާ، 488 މިލިއަން ނުދައްކާ މި އިންނަ ، އެ ފައިސާ އެ ބޭނުންކުރަނީ. 10 މިލިއަން ރުފިޔާ
އިންޓަރެސްޓްގެ ގޮތުގައި ޚަރަދުވާން މި އިންނަނީ ބޭންކުން އެ ފައިސާ ނަގައިފިއްޔާ. އެހެންވެއްޖިއްޔާ، 10 މިލިއަން
13

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން 12 ސެޕްޓެންބަރު 2022
މިހާރު މަދުވެފައިތާ އިންނާނީ. ބޭންކު ލޯނު މިހާރު ކުޑަވެފައޭ މި އިންނަނީ. ތި ބޭފުޅުން ފައިނޭންސް ހޯދިގޮތުގެ
ތަފުސީލު ވިދާޅުދެއްވިއިރު ދެއްވައިފި 488 މިލިއަން މި ބޭނުންކުރީ ސަރުކާރަށް، ދައުލަތަށް ދައްކަންޖެހޭ ޑިވިޑެންޑު
ނުދައްކާ. އެހެންވެއްޖިއްޔާ އެ ކުރިން އެ އިންނަނީ އޭގައި އެބަ އިނދޭ އެހެންނޫންތޯ، ކޮސްޓް އޮފް
ކޮންސްޓްރަކްޝަން 566. ލޭންޑް އިކުއިޒިޝަން ފަސްހާސް ދޭއް. އެހެންވީމާ، ފައިނޭންސް ލޯނުގެ، އެ ލޯނަށް
ބޭނުންކުރާ، ލޯނުގެ އިންޓަރެސްޓްގެ ގޮތުގައި 10 މިލިއަން ދައްކަން މި ޖެހެނީ މި ހުރިހާ އެއްޗެއް ލޯނުގެ ގޮތުގައި
؟
ނަގައިފިއްޔާ. އެހެންތޯ މި އިންނަނީ
މޯލްޑިވްސް ޕޯޓްސް ލިމިޓެޑުގެ ޗްފީ ފައިނޭންޝަލް އޮފިސަރ މުޙައްމަދު މުޢިއްޒު ވާހަކަދެއްކެވުން:
މި އަޅުގަނޑުމެން މިހާތަނަށް 488 މިލިއަން ރުފިޔާ ކޮންޓްރެކްޓްރަށް ޕޭކޮށްފިން އިނގޭތޯ. އޭގެ ތެރެއިން ޑިވިޑެންޑު
ނުދައްކާ، ސަރުކާރަށް ޑިވިޑެން ޑު ނުދައްކާ އިންނާނީ 270 މިލިއަން އިނގޭތޯ. 270 މިލިއަން ޑިވިޑެންޑު ނުދައްކާ.
488 މިލިއަން މުޅި ފައިސާއަކީ ޑިވިޑެންޑެ އް ނޫން އިނގޭތޯ . އޭގެ ތެރެއިން 270 މިލިއަނަކީ ޑިވިޑެންޑު. ދެން އޭގެ
ތެރިން 110 މިލިއަންއަ ކީ ލޯނު އިނގޭތޯ. ދެން ބާކީ، އެ 488 މިލިއަނުން މި ދެ އަދަދު ކެނޑީމަ ބާކީ އިންނަ
އެމައުންޓަކީ ކުންފުނީގެ ކޭޝްފްލޯ އިން ކޮންޓްރެކްޓަރަށް ދެވިފައި އިން ފައިސާ. ދެން މީގައި މި އިންޓަރެސްޓްގެ
ގޮތުގައި، މި ފައިނޭންސް ކޮސްޓުގައި ދައްކާފައި މި އިނީ މި ދެންނެވި 110 މިލިއަން ޕްރޮޖެކްޓް ނިމެންދެން
އަޅުގަނޑުމެން މި ޕްރޮޖެކްޓުގައި ބައިންދައިފި ކަމަށް ވާނަމަ އިންޓަރެސްޓުގެ ގޮތުގައި އަރާނެ ކަމަށް ލަފާކޮށްފައި
އޮތް އަދަދު އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، އެ 110 މިލިއަން ރުފިޔާގެ މި ފައިނޭންސް ކޮސްޓް ނޫނީ އިންޓަރެސްޓް އޭގެން
އަޅުގަނޑުމެން ދައްކާފައި މުޅި ޕްރޮޖެކްޓްގެ ކޮސްޓިން ގ އެއް ހަދާފައި މި ހިރީ އިނގޭތޯ.
ތިނަދޫ އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަބްދުލްމުޣުނީ ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އަޅުގަނޑު އެ ސާފުވެއްޖެ. އަޅުގަނޑުގެ ފަހު ސުވާލު. ދެން ސުވާލުތައް އެބަ ހުރި. އެކަމަކު ވެސް އަޅުގަނޑު
އެހެން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ފުރުޞަތު ދިނުމަށް، ދެވަނަ ފުރުޞަތަކަށް އަޅުގަނޑު އެދޭނަން ވަގުތު އޮތް
ކަމުގައި ވަނީނަމަ. މިހާރު މާކެޓް ރޭޓުގައި މި ހުރި އަގާއި މިހާރު އަނެއް ތި ބޭފުޅުންގެ ކޮސްޓުން ބަލާކަމުގައި
ވަނީނަމަ ސްކެއަރ ފީޓަކަށް ގާތްގަނޑަކަށް ސަތާރަސަތޭކަ ފަންސާސް އަށް ރުފިޔާ އެބަޖެހޭ ސްޓޫޑިއޯ އެޕާޓްމަންޓަށް.
މިއީ މާކެޓް ވެލިއުގައި، މާކެޓުގައި މިހާރު ހުރި ރޭޓުން ބަލާ ކަމަށް ވަނީނަމަ ތި ބޭފުޅުން ގަބޫލު ކުރާ އަދަދެއްތޯއޭ.
މި ކޮންޓްރެކްޓް، މިވަރުގެ ބޮޑު ކޮންޓްރެކްޓެއް ކުރެވިގެން ގޮއްސަ އަދި މުވައްޒަފުންނަށް އަތުން މި ފައިސާ
14

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން 12 ސެޕްޓެންބަރު 2022
ޚަރަދުކުރަންޖެހޭއިރު ސަތާރަސަތޭކަ ފަންސާސް އަށް ރުފިޔާ ސްކެއަރ ފީޓަކަށް މި ޖެހެނީ. ތި ބޭފުޅުން ގަބޫލު ކުރާ
؟
ގޮތުގައި އެ ހަމަ ރަނގަޅު އަދަދެއްތޯއޭ
މޯލްޑިވްސް ޕޯޓްސް ލިމިޓެޑްގެ ޗްފީ އެގްޒެކެޓިވް އޮފިސަރ ޝާހިދު ޢަލީ ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑުމެންނާ ހަމައަށް އައިއިރު ވެސް މި ކޮންޓްރެކްޓް އިނީ ކުރެވިފައި އިނގޭތޯ. މި ދެންނެވީ އަޅުގަނޑުމެން މި
މެނޭޖްމަންޓަށް، މި ސަރުކާރަށް ހަވާލުވީއިރު ވެސް މި ކޮންޓްރެކްޓް އިނީ ކުރެވިފަ. ދެން މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން ދެން
ކޮމްޕެއަރ ކުރަން މި ޖެހެނީ ދެން މި ހެދުނު އެހެން މި ސިމިލަރ ޕްރޮޖެކްޓްސްތަކާއި އަޅާކިޔުން. ދެން
އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިހާތަނަށް ލިބުނު މައުލޫމާތަށް ބަލާއިރު އެމް.ޕީ.އެލް ހިޔާ ފުލެޓުގެ ކޮސްޓް އެހެން ތަންތަނާ
އަޅާބަލާއިރު ވަކި ބޮޑެއް ނޫން ކަމަށް ވަނީ. އެއީ މި ދެންނެވިހެން މިހާރު ހެދިފައި ފުލެޓުތަކަކީ، އެ ކުންފުނިތަކުން
ޚާއްޞަކޮށް ހެދި ފުލެޓުތަކަކީ ސްޓެލްކޯ، އެމް. ޑަބްލިޔު. އެސް.ސީ، އެމް. އޭ.ސީ. އެލް. ދެން އޭގެ އިތުރުން
ގާތްގަނޑަކަށް މި ސްޓޭންޑަ ޑް މިއަށްވުރެ ތަންކޮޅެއް ރަނގަޅު ސްޓޭންޑަޑެއްގައިހެން އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ ވިނަރެސް
ހެދިގެން މިދަނީ. ދެން އޭގެ އިތުރަށް ހެދުނީ މި ހަތް ހާސް ފުލެޓު. ހިޔާ ހައުސިންގ ފުލެޓު. އެ ހުރިހާ އެއްޗެއްގެ
ކޮމްޕެރިޝަނަށް ބަލާއިރު އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ އަނެއްހެން ސިގްނިފިކެންޓްލީ މާ ބޮޑު ތަފާތުތަކެއް ނެތް ކަންނޭނގެ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަނޑު ދެވަނަ ފުރުޞަތުއަރުވަން ކެޔޮދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙުސައިން ޤާސިމަށް.
ޙުސައިން ޤާސިމް ކުރިއަށް ގެންދަވާ.
ކެޔޮދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން ޤާސިމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ . ކުރިން ދެކެވުނު ވާހަކައެއް އަޅުގަނޑު ވެސް ސާފުކޮށްލާނަން. އަޅުގަނޑަ ށް ވެސް ގަބޫލުކުރެވެނީ
ޕެންޝަން ގާނޫނުގެ 26 ވަނަ މާއްދާގައި އެ ބުނަނީ އެ ޕެންޝަނަރަށް އެ ލާރި، އެ ލާރިއެއް ވެސް ނޫން. ސޮލިޑް
ކޭޝްއެއް ވެސް ނޫން. ރަހުނު ކުރެވިދާނެއޭ އެ ބައި ، އޭނަ އަތުގައި ހުރި ބައި. އެހެންވީމާ، އޭގެ މާނައަކީ އޭނައަށޭ
އެކަން ކުރެވޭނީ. ކުންފުންޏަކަށް ގޮހެ އް އެ ވާހަކައެއް ނުވެސް ދެއްކޭނެ. އެކަން ނުވެސް ކުރެވޭނެ. އެއީ އެ
ގާނޫނުގައި އެ ބުނާ ވާހަކައަކީ . ދެން ސީ.އީ.އޯ އެމް.ޕީ. އެލް އިނގޭތޯ، އަސްލު މި ޕްރޮޖެކްޓުގެ މަގުސަދަކީ ކޮބައިތޯ؟
15

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން 12 ސެޕްޓެންބަރު 2022
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ސީ.އީ.އޯ ކުރިއަށް ގެންދަވާ.
މޯލްޑިވްސް ޕޯޓްސް ލިމިޓެޑްގެ ޗްފީ އެގްޒެކެޓިވް އޮފިސަރ ޝާހިދު ޢަލީ ވާހަކަދެއްކެވުން:
މި ޕްރޮޖެކްޓް މިހާރު، މި ޕްރޮޖެކްޓު މި ދަންނަވާހެން ފެށިފައި މި އިންނަނީ 2017 ވަނަ އަހަރު. އޭރު މި ހިންގުނު
ހައުސިންގ ސްކީމްތަކެއްގެ ތެރެއިން ސަރުކާރުގެ ހުރިހާ ކުންފުނިތަކުން ވެސް، ވަރަށް ގިނަ ބޮޑެތި ކުންފުނިތަކުން
ވެސް ހައުސިންގ މަޝްރޫޢުތަކެއް ފެށި. އެ މުވައްޒަފުންގެ، އެ ކުންފުނިތަކުގެ މުވައްޒަފުންނަށް ފުލެޓު ނުވަތަ
ބޯހިޔާވަހިކަން ފޯރުކޮށްދިނުމަށް ޓަކައި. އެހެންވީމާ، އެގޮތުން އެމް.ޕީ.އެލްއިން ވެސް މި މަޝްރޫޢު ފަށާފައި އިނީ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޙުސައިން.
ކެޔޮދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން ޤާސިމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ . މިހެން މި ދެންނެވީ ޝާހިދުގެ ވާހަކައިގައި އަޅުގަނޑަށް ފާހަގަވި މި ޕްރޮޖެކްޓުގެ ސަބަބުން އަސްލު
ކުންފުނީގެ އޮޕަރޭޝަނަށް ވަރަށް ބޮޑެތި ދަތިތަކެއް އަންނަމުން އެބަ ދާ ވާހަކަ. އެހެންވީމާ، މި އަޅުގަނޑަކަށް މީގެ
މަގުސަދު އަސްލުގައި އެހެން ނޭނގޭތީވެ، އަސްލުގައި ތި ބޭފުޅުން ކުރަންޖެހޭ ކަމަކީ ޕޯޓު އޮޕަރޭޓް ކުރުންތާ ދެއްތޯ؟
ޕޯޓުތައް އޮޕަރޭޓުކުރުންތާ؟ އެކަމަކު އެކަމެއް ނުހިންގި އޭ މި ތިބީ، މި ޕްރޮޖެކްޓެއްގެ ސަބަބުން ތިމަންނަމެން
ދަރައިފިއޭ. ދެން އަޅުގަނޑު ހަނދާން އެބަހުރި މި މަޖިލީހުން ފާސްކޮށްފައި އޮންނާނެ ރިޕޯޓެއް. ހަމަ މި
ކުންފުނިތަކުގެ މި ހައުސިންގ މަޝްރޫޢާ ބެހޭ ގޮތުން. އަޅުގަނޑުމެން އޮންނާނެ އޭގައި ބުނެފައި ހުރިހާ، ސަރުކާރުގެ
ހުރިހާ ހައުސިންގ މަޝްރޫޢެއް ހިންގަން ޖެހޭނީ ނެޝަނަލް ހައުސިންގ ޕްލޭނާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތީންނޭ. މި ރިޕޯޓު
ހަދަން ވެސް ޖެހުނީ، ޝާހިދު ހަނދުމަފުޅު ހުންނާނެ މި މަޖިލީހުގެ އެހެން ކޮމިޓީއަކަށް، އަޅުގަނޑު ވެސް އިންނަ
ކޮމިޓީއެއް އެއީ. ގެނެސްގެން ތި ބޭފުޅުންގެ އޭރުގައި އޮތް ޕްލޭން، ފައިސާ ދެއްކުމަށް މުވައްޒަފުންނަށް އޮތް ގޮތް
ހަމަ އެއްގޮތަކަށް ވެސް ހިސާބު ހަދާ ހަދާ ހަދާ ހަދާ އެއްގޮތަކަށް ވެސް ހަމަ ދިމާނުވެގެން ހުރިހާ ކުންފުނިތަކުގެ
ވެރިން އަޅުގަނޑުމެން މި ތަނަށް ގެނެސް އަޅުގަނޑުމެން ވާހަކަ ދައްކަން ޖެހުނީ. ޚާއްޞަކޮށް އެމް.ޕީ.އެލް އިން. ދެން
މިހާރު އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން މި އުޅޭ ވާހަކައަކީ ، މިހާރު މި ބޭފުޅުން މި ވިދާޅުވަނީ އެޕާޓްމަންޓްތަކަށް
16

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން 12 ސެޕްޓެންބަރު 2022
ތިމަންނަމެންނަށް ބޭންކަށް ގޮސް ފައިސާ، ލޯނު ނެގޭކަށެއް ނެތޭ ތިމަންނަމެންގެ މުސާރަ މާ ކުޑައޭ. އެންމެ ކުޑަ
މިންވަރަކީ ފަންސަވީސް ހާސް ރުފިޔާ ނުލިބޭނަމަ ބޭންކަށް ގޮހެއް ތިމަންނަމެންނަކަށް ފައިސާ ނެގޭކަށެއް، ނެތޭ
ބޭންކުން ލޯނެއް ނެގޭކަށެއް. އެހެންވީމާ، ކިހިނެއްތޯ ތި ބޭފުޅުން ތި އެދިފައި އިން ގޮތަށް ތިމަންނަމެންނަށް ބޭންކަށް
ގޮސް ލޯނެއް ނަގައިގެން އެޕާޓްމަންޓްތަކަށް ލާރި ދައްކާނީ. ދެން އެއަށް ކޮބައިތޯ ތި ބޭފުޅުން ތި ވިސްނަވާ ޙައްލަކީ؟
މޯލްޑިވްސް ޕޯޓްސް ލިމިޓެޑްގެ ޗްފީ އެގްޒެކެޓިވް އޮފިސަރ ޝާހިދު ޢަލީ ވާހަކަދެއްކެވުން:
ކުރިން އަޅުގަނޑު ދެންނެވިހެން މިހާރު މި ހިޔާ ފުލެޓު އެކުލަވަ އިލެވުނުއިރު، މި މަޝްރޫޢު އެކުލަވައިލެވުނުއިރު މި
އިންނަނީ ދެގޮތެއް ފައިސާ ދައްކަން. އެއީ އެއްގޮތަކީ އެއްފަހަރާ ފައިސާ ދެއްކުން ކުންފުންޏަށް. އަނެއްގޮތަކީ
ބެންކަކަށް ގޮސްގެން ބޭންކުން ލޯނު ނަގައިގެން ކުންފުންޏަށް ފައިސާ ދެއްކުން. ދެން އެހެންނަމަވެސް،
އަޅުގަނޑުމެންނަށް އިނގޭ، ކުރިން ވެސް އަޅުގަނޑު ދެންނެވިހެން އަދި އެސް.އޯ. އީ، އޭރު އަޅުގަނޑުމެންނަށް
މަޖިލީހުން ދެއްވި އިރުޝާދުގައި ވެސް އިންނާނެ ނެޝަނަލް ހައުސިންގ ސްކީމާ އެއްގޮތަކަށް ސިލެކްޝަން
ކްރައިޓީރީއާ ގެންދިޔުމަށާއި އަދި މުވައްޒަފުންނަށް ވެސް ލުއިފަސޭހަ ގޮތަކަށް މިކަން ކުރެވޭނެ ގޮތަކަށާއި އަދި
ކުންފުންޏަށް ވެސް މިކަމުގެ ސަބަބުން ގެއްލުންނުވާނެ ގޮތަކަށް މަޝްރޫޢު ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް އަންގަވާފައި އިނީ.
އެހެންވީމާ، އޭގެ ތެރެއިން އަޅުގަނޑުމެންގެ އެއް މަސައްކަތަކަށްވީ އެމް.ޕީ.އެލްގެ ޚާއްޞަ ފައިނޭންސިންގ ސްކީމެއް
ތަޢާރަފުކޮށްދިނުން މުވައްޒަފުންނަށް ވެސް އެފޯޑް ކުރެވޭނެއޭ . އެއީ ބޭންކަށް ގޮސްގެން ބޭންކުން 20% އިކުއިޓީ
ދައްކާފައި 20 އަހަރު ވަންދެން ފައިސާ ދައްކާގޮތަކަށް ބޭންކުން އެއްވެސް މުވައްޒަފަކަށް އެ ލޯނެއް ނުއެއްދޭނެ. އަދި
ރާއްޖޭގައި މިހާރު ހުރި އެއްވެސް ފައިނޭންޝަލް އިންސްޓިޓިއުޝަނަކުން ނުއެއް ލިބޭނެ. އެހެންނަމަވެސް،
އަޅުގަނޑުމެން އެމް.ޕީ.އެލް އިން މި މަގުފަހިކޮށްދިނީ އެގޮތަށް މުވައްޒަފުން ޑައުން ޕޭމަންޓެއް ދައްކާފައި 20
އަހަރަށް މި ބަހާލުން މި ފައިސާ ދެއްކުން. ދެން 20 އަހަރަށް ބަހާލާއިރު އަޅުގަނޑުމެން 20% ޑައުން ޕޭމަންޓު
ދައްކާ ކަމަށް ވަންޏާ އަސްލު ކަނޑައަޅާފައި އިންނާނީ ވެސް 6% އިންޓަރެސްޓުގައި. 6% އިންޓަރެސްޓަކީ، % 6
މި ދެންނެވީ އިންޑިކޭޓެޑް ބެނިފިޓުގެ ގޮތުގައި އިންނާނީ. އެ އަސްލު އެ 6% އަކީ ޙަޤީޤަތުގައި ކުންފުނީގެ
ބޮރޯވިންގ ކޮސްޓަށްވުރެ މާ ކުޑަ އެއްޗެއް. ދެންމެ ސީ .އެފް.އޯ ވެސް ފާހަގަކުރެއްވި ގޮތަށް މިހާރު ރާއްޖޭގެ
ލޭންޑިންގ ބޭސް ރޭޓަކީ 10%. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން އެއްކަލަ އެ އަދަދު 20 އަހަރަށް ބަހާލައިފި ކަމަށް
ވަންޏާ 10% އާއި 6% އާއި ދޭތެރޭގައި އިންނަ 4% އަކީ އަސްލު ކުންފުންޏަށް އިފެކްޓިވް ފައިނޭންޝަލް
ލޮސްއެއް. ދެން އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެން މުވައްޒަފުންނަށް މި މަގުފަހިކޮށްދިނުމަށް ޓަކައި އެ ގޮތް ތަޢާރަފު
17

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން 12 ސެޕްޓެންބަރު 2022
މި ކުރީ. އޭގެތެރެއިން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ގަބޫލު ކުރެވޭ ގޮތުގައި ހަމަ ބައެއް މުވައްޒަފުންނަށް އެ ފައިސާ ދައްކަން
ވެސް ދެއްކޭނެ. ދެން މީގެ މި ޑައުން ޕޭމަންޓް 20% ދެއްކިއްޖެ ކަމަށް ވަންޏާ މި މުވައްޒަފުން އީ.އެމް. އައިގެ
ގޮތުގައި މި މަހުން މަހަށް ދަންކަންޖެހޭ ކުއްޔަކީ އަސްލު އެހެން އެޕާޓްމަންޓްތަކާ އަޅާބަލާއިރު ހަމަ ކުޑަ ކުއްޔެއް
ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ގަބޫލުކުރެވެނީ. އެއީ އޭރު މި ކަނޑައެޅިފައި އިން ގޮތުން އަޅުގަނޑު ހަނދާންވަނީ، އޭގައި
މިހާރު މި އިންނަ ގޮތުން މުވައްޒަފުން ސްޓޫޑިއޯ އެ އެޕާޓްމަންޓަކަށް އޭރުން ދައްކަން ޖެހޭނީ ހަތަރުހާސް
ފަސްސަތޭކަ އަށްޑިހަފަސް ރުފިޔާ އެއީ މެއިންޓެނެންސް ފީ ނުލާ. ދެން ޓޫ ޕްލަސް ވަން ޓައިޕް އޭއަ ކަށް ދަންކަން
ޖެހެނީ އަށްހާސް ފަސްސަތޭކަ ނުވަދިހަ ހަތް ރުފިޔާ ސަތާރަ ލާރި މެއިންޓެނެންސް ފީއާ ނުލާ. އެހެންވީމާ، މިހާރު މި
ނިމިފައި އިން ހިޔާ ފުލެޓަށް ބަލާއިރު ވެސް މިއަށްވުރެ އަނެއްހެން ސައިޒުން މިއަށްވުރެ ކުޑަ ތަންތަން ހަމަ
ގާތްގަނޑަކަށް މި ރެންޓުގައި މި ހުރީ. އެހެންވީމާ، އެގޮތަށް ބަލާއިރު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހީވަނީ ހަމަ
މުވަޒިފުންނަށް، މުވައްޒަފުންނަށް މި ދަތިވެގެން އުޅެނީ އަޅުގަނޑުމެން ވެސް ހަމަ ގަބޫލުކުރެވޭ މި ޑައުން ޕޭމަންޓު
ދެއްކުން. އެހެންނަމަވެސް، މަންތްލީ އީ.އެމް.އައި އަކީ ކުޑަ އެއްޗެއް. ދެން ޑައުން ޕޭމަންޓު ނުދައްކާވަރަކަށް އެއްކަލަ
ޑައުން ޕޭމެންޓު އެމައުންޓް އަނެއްކާ ވަދެގެންދާނެ މަންތްލީ އިންސްޓޯލްމަންޓް ތެރެއަށް . އެހެންވާ ކަމަށް ވަންޏާ
ކުންފުނިން އަނެއްކާ ވެސް އިތުރަށް ބޮރޯކުރުން އިތުރަށް ޖެހޭނެ ޑައުން ޕޭމަންޓް ކުޑަވާ ވަރަކަށް. އެހެންވީމާ،
ކުންފުނީގެ ފައިނޭންސް ކޮސްޓް ބޮޑުވެގެންދާނެ. އެހެންވެއްޖިއްޔާ، އެއަށް ކޮމްޕެންސޭޓްކުރަން އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ
އިންޑިކޭޓެޑް ބެނިފިޓް ރޭޓް ބޮޑުކުރަން. އެހެންވީމާ، މި މަންތްލީ ދައްކަންޖެހޭ އެތި ބޮޑުވޭ ޑައުން ޕޭމަންޓް ނުދައްކާ
ވަރަކަށް. ދެން ބައެއް މުވައްޒަފުން، މަދުން ނަމަވެސް ބައެއް މުވައްޒަފުން އަޅުގަނޑުމެންނާ މަޝްވަރާކުރެވޭ
މަޝްވަރާތަކުގައި ބައެއް މުވައްޒަފުން ވަރަށް މަދު މުވައްޒަފުންތަކެއް ހަމަ އެއްފަހަރާ ވެސް ފައިސާ ދައްކަފާނެ.
އަޅުގަނޑުމެން ބޮޑަށް އެ އޮޕްޝަން މި އެންކަރޭޖު ކުރަންވެގެން އިންނާނެ 7% ޑިސްކައުންޓެއް ވެސް ދީފައި
އެއްފަހަރާ ފައިސާ ދައްކާ މުވައްޒަފުންނަށް. ދެން ދެން ދެން ހުރި އޮޕްޝަންތައް ނަގާއިރު ޑައުން ޕޭމަންޓް ބޮޑުކޮށް
ދައްކާ ފަރާތްތަކަށް މި ދަންނަވާހެން މަންތްލީ އީ.އެމް.އައި ކުޑަވެގެންދާނެ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ.
ކެޔޮދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން ޤާސިމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
18

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން 12 ސެޕްޓެންބަރު 2022
ކުންފުންޏެއްގެ ހައިސިއްޔަތުން މެނޭޖްމަންޓުން ތި ދައްކާ ވާހަކަ އަޅުގަނޑަށް އެނގޭ. މިހާރު މި ބޭފުޅުން ވިދާޅުވަނީ
އެއް ކޮޓަރީގެ އެޕާޓްމަންޓުގެ ޖުމުލަ އަގުގެ % 20 އަކީ އެއްލައްކަ ފަސްދޮޅަސް ފަސްހާސް ހަސަތޭކަ ފަންސަވީސް
ރުފިޔާ ކަމަށް، ސައްބީސް ރުފިޔާ ކަމަށް އިނގޭތޯ. މިއީ ވަރަށް ބޮޑު އެއްޗެކޭ. ދެން މީތި 5 މަސް ތެރޭގައި ދައްކާ
ކަމަށް ވަންޏާމުން ވެސް ޑައުން ޕޭމަންޓުގެ ގޮތުގައި 3 10% މަހަށް ބަހާލައިގެން ދެއްކިޔަސް އަށްޑިހަ ދެހާސް އެބަ
ދަންކަންޖެހެއޭ އިނގޭތޯ. ދެން ދިވެހި ރުފިޔާ ދައްކަން، ފުރަތަމަ ތިން މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި މަހަކު ހަތާވީސް ހާސް
ރުފިޔާ ދައްކަންޖެހެއޭ. މިއީ ތިމަންނަމެންނަށް ވަރަށް ބޮޑު އަދަދެކޭ. މިއީ އެ މީހުން ވާހަކައަކީ. އެހެންވީމާ، އެ
ކުޑަކޮށްދޭށޭ މި ޖުމުލަކޮށް މި މީހުން މި ބުނަނީ. އެއީ ހަމަ ތަކުރާރުކޮށް ދެން އަހަން އޮތް ސުވާލަކީ އެއީ ހަމަ
އިނގޭތޯ. ކުލީގެ ވާހަކައެއް ނުދައްކަ. ކުލި ބޮޑު ވާހަކައެއް ވެސް ނުދައްކާ އިނގޭތޯ. އަޅުގަނޑުމެންނާ ބައްދަލުކުރި
ދުވަހު އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ ރެކޯޑުގައި ވެސް އިންނާނެހެން. ކުލި ބޮޑުވެގެންނެއް އެ ވާހަކައެއް ނުދައްކާ.
ތިމަންނަމެން އެ ތަނަށް ވަންނައިރު ވަރަށް ބޮޑު ޚަރަދެއް ކުރަންޖެހެއޭ. އޭގެ ކުރިން ޑައުން ޕޭމަންޓުގެ ގޮތުގައި މިހާ
ބޮޑު އެއްޗެއް ދައްކައިފި ކަމަށް ވަންޏާމުން ވަރަށް ބޮޑު ތަކުލީފުތަކެއް. އެ ހަމަ އައިސް އޮތް ވާހަކައަކީ.
ޝުކުރިއްޔާ . އަޅުގަނޑު ނިމުނީ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
މުވައްޒަފުން ފާޅުކުރެއްވި ކަންބޮޑުވުންތަކުގެ ތެރޭގައި ހަމަ ހިމެނޭ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އެ ވިދާޅުވިހެން ޑައުން
ޕޭމަންޓް ދެމިގެން ދާގޮތަށް ދައްކަން އޮތުން. މިހާރު އެ ބޭފުޅުން ރައީސް އަރިހަށް ވެސް ވަޑައިގެންނެވި.
ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އަރިހަށް ވެސް ވަޑައިގެންނެވި. ރައީސް ވެސް ހަމަ ވަރަށް ރަނގަޅަށް އެ ބޭފުޅުންނަށް
ވާހަކަފުޅު ދައްކާ ވިދާޅުވެފައި ވެއްޖެއޯ އެއްވެސް ބޭފުޅަކު ބާކީ ނުވާނެ ވާހަކަ. އެ ބޭފުޅުންގެ ބޮޑު ކަންބޮޑުވުމަކަށް
މި އޮތީ ފަންސަވީސް ހާސް ރުފިޔާ ތިމަންނަމެންނަށް މައްސަލައެއް ނެތޭ ޑައުން ޕޭމަންޓަށް ދައްކަން ވެސް.
އެހެންނަމަވެސް، ދެން އިތުރު ޑައުން ޕޭމަންޓެއް، މަންތްލީ ޕޭމަންޓު ދައްކާއިރު އޭގެ ތެރެއަށް ނާންނާނެކަހަލަ
ގޮތަކަށް ނެތްހެއްޔޭ ކުންފުނިން މިގޮތަށް އެޖެސްޓް ކުރެވޭކަށް. އެއީ އެންމެ ބޮޑު އެއް ކަންބޮޑުވުން. އަޅުގަނޑަށް
ހީވަނީ މިއަށް އެއްޗެއް ދަންނަވާފައި އަޅުގަނޑު ހަމަ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު އަދިވެސް އެބަ އިންނެވި ފުރުޞަތަށް.
މޯލްޑިވްސް ޕޯޓްސް ލިމިޓެޑްގެ ޗްފީ އެގްޒެކެޓިވް އޮފިސަރ ޝާހިދު ޢަލީ ވާހަކަދެއްކެވުން:
19

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން 12 ސެޕްޓެންބަރު 2022
އާދެ! އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހަމަ ކުންފުނީގެ މުވައްޒަފުން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއާ ބައްދަލުކުރެއްވުމާ ގުޅިގެން
އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވެސް ހަމަ އިންސްޓްރަކްޝަންތަކެއް އައި. އެ އިންސްޓްރަކްޝަންތަކުގެ ތެރެއިން، މި ދެންނެވީ
އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ކުންފުންޏާއި ހަމައަށް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ފަރާތުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެޑްވައިޒެއް
ލިބުނު. އެއާ ގުޅިގެން އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ އިތުރު އޮޕްޝަންތަކެއް ޕްރެޒެންޓު ވެސް ކޮށްދިނިން މުވައްޒަފުންނަށް.
ދެން ހަމަ އޭގެ އިތުރަށް ބައެއް ކަންބޮޑުވުންތައް ހުރި ރައީ ސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއާ ހަމައަށް ވެސް އެ ބޭފުޅުން ގެންދެވި.
އޭގެތެރޭގައި 5000 ރުފިޔާ، އެންމެ ފުރަތަމަ ހުރިހާ ކޮމާޝަލް ނޫނީ ހައުސިންގ ސްކީމުތަކެއްގައި ވެސް ބުކިން ގ
ފީގެ ގޮތުގައި ނަގަން ނިންމާފައި ހުންނަނީ ވަރަށް ބޮޑެތި އަދަދުތަކެއް. 25000 ރުފިޔާ. އަދި ހަމަ އެގޮތަށް މި
އެމް.ޕީ.އެލްގެ ހިޔާ ފުލެޓު މަޝްރޫޢު އެކުލަވައިލެވުނުއިރު އޭތީގައި ވެސް ފައިސާ ދައްކަން ނިންމާފައި އިންނަ ގޮތުން
ބުކިންގ ފީއެއްގެ ގޮތުގައި އިނދޭ 25000 ރުފިޔާ ދައްކަން. އަޅުގަނޑުމެން އެ ފައިސާ އެއީ ނުދެއްކޭނެ އެއްޗެއް
ކަމަށް ބަލާފައި، މި ދެންނެވިހެން ދެން ހަމަ މުވައްޒަފުންނަށް ދަތިވާނެ އެއްޗެއް ކަމަށް ވާތީ ބުކިންގ ފީ ވެސް
އަޅުގަނޑުމެން ކުޑަކުރީ 5000 އަށް. ދެން ފުރަތަމަ ކުރެވުނު 5000 ރުފިޔާއަކީ އެޑްމިނިސްޓްރޭޓިވް ފީއެއްގެ
ގޮތުގަ އި. އޭގެތެރޭގައި ހިމެނޭ މި ކޮންޓްރެކްޓް، ހަމަ އަޅުގަނޑުމެން އިތުރު މުވައްޒަފުން ހަޔަރކޮށްގެން، މި
މަސައްކަތުގައި ދެތިން މުވައްޒަފުން އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ފުލްޓައިމްކޮށް ގެންގުޅެންޖެހޭ ކޮންޓްރެކްޓްތައް
ޑްރާފްޓްކުރުމުގައާއި، ކޮންޓްރެކްޓްތައް މޮނިޓަރ ކުރުމުގައާއި، ފައިސާ ރިސީވްކުރުމަށާއި، ފައިސާގެ މުޢާމަލާތައް
ބެލެހެއްޓުމަށާ. އެހެންވީމާ، އެޑްމިނިސްޓްރޭޓިވް ފީއެއްގެ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑުމެން ނިންމީ ވަން އޮފް 5000 ރުފިޔާ
ނަގަން. އެއީ ހަމަ ކުންފުނީގެ މެނޭޖްމަންޓާއި ބޯޑާ މަޝްވަރާކުރެވިގެން ނިންމުނު ގޮތެއް. ދެން އެހެންނަމަވެސް،
މުވައްޒަފުންގެ ކަންބޮޑުވުމަކަށްވީ އެ 5000 ރުފިޔާއަކީ އެއްވެސް ތާކުން ކެނޑޭ އެއްޗަކަށް ނުވާތީ. އެހެންވީމާ،
މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން މި ތަޢާރަފުކޮށްފައި ހުރި ސްކީމްތަކުގައި އިންނާނެ އެންމެ ފަހު އިންސްޓޯލްމަންޓް، މި ޑައުން
ޕޭމަންޓް އިންސްޓޯލްމަންޓްތަކުގެ ތެރެއިން އެންމެ ފަހު އިންސްޓޯލްމަންޓުން އެ 5000 ރުފިޔާ އަޅުގަނޑުމެން
ކަނޑައިދޭ ގޮތަށް ބޯޑުން ވެސް މިހާރު އިނީ ނިންމަވާފަ. ދެވަނަ ކަމަކަށް އައީ މެއިންޓަނަންސް ފީ. މެއިންޓަނަންސް
ފީ އޭރު އެމް.ޕީ.އެލްއިން އަޅުގަނޑުމެން ފުރަތަމަ ތަޢާރަފުކުރިއިރު އިންނަނީ 1500، އެއީ 2+1 އަށް. ދެން 1000
ސްޓޫޑިއޯ އެޕާޓްމަންޓަށް. އަޅުގަނޑުމެން ހުރިހާ ތަންތަނެއްގެ މެއިންޓަނަންސް ފީ ދިރާސާކޮށްފައި މި މަސައްކަތް
އަޅުގަނޑުމެން ކުރީ. ދެން ހަމަ ގާތްގަނޑަކަށް މި ރޭންޖުގައި ހުރިހާ ތަނެއްގައި ވެސް އިންނަނީ. ދެން ބައެއް،
ގިނަފަހަރު ވާގޮތަކީ މެއިންޓަނަންސް ފީއަކީ ކޮބައިކަން އަސްލު ބައެއް ބޭފުޅުންނަށް އަންޑަސްޓޭންޑު ނުވަނީ.
މެއިންޓަނަންސް ފީގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ އެއްކަމަކީ ހުސްއެކަނި ލިފްޓު މެއިންޓަނަންސް ކަމަށް މި ފާހަގަކުރެވެނީ.
20

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން 12 ސެޕްޓެންބަރު 2022
އެހެންނަމަވެސް، އަސްލު މެއިންޓަނަންސްގެ ތެރޭގައި ހި މެނޭ ވޭސްޓް މެނޭޖްމަންޓު ހިމެނޭ، ހުރިހާ ކޮމަން
އޭރިއާތަކުގެ ލައިޓިންގންނާއި، އިލެކްޓްރިސިޓީ ޚަރަދު ހިމެނޭ. އެކްސްޓަރނަލް އިންޓަރނަލް ހުރިހާ ކޮމަން
އޭރިއާތަކުގެ ޕެއިންޓިންގ، ރިޕެއަރ ވޯރކްސް ހިމެނޭ. 3 ޓަވަރުގެ އިންޝުއަރެންސް ހިމެނޭ. އެއީ ހަމަ ކަމެއް
ދިމާވެ، މިސާލަކަށް އަލިފާނުގެ ހާދިސާއެއް ހިނގާ ގިނަ ފުލެޓުތަކެއް ހަލާކުވެގެން ހިނގައްޖެ ކަމަށް ވަންޏާ ހަމަ
މުވައްޒަފުންނަށް އޭގެ ރީކޮސް އެއް އޮންނަންއެބަ ޖެހޭ. އެހެންވީމާ، ހަމަ ވަރަށް މުހިންމު ކަމެއް އެ 3 ޓަވަރަކީ
އަބަދު ވެސް ފުލީ އިންޝުއަރ ކުރެވިފައި އިންނަ ޓަވަރު ކަމަށް ހެދުން. ދެން ގުރައުންޑް ފްލޯރގެ ސެކިއުރިޓީ
މެނޭޖްމަންޓް އަޅުގަނޑުމެން ބަލަހައްޓަންޖެހޭ. އެހެންވީމާ، މި ހުރިހާ ޚަރަދުތަކަށް ބަލާއިރު މަހަކު 1500 ރުފިޔާއަކީ
އަސްލު ޙަޤީޤަތުގައި ހަމަ މި މާކެޓުގައި މިއުޅޭ ރޭޓުތަކަށް ބަލާއިރު ބޮޑު އެއްޗެއް ނޫން. އެހެންނަމަވެސް،
އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ މުވައްޒަފުންގެ ކަންބޮޑުވުމާ ގުޅިގެން އެ އަދަދު މިހާރު ކުޑަކުރެވިފައި އިންނާނީ 2+1 އަކަށް
1200. ދެން 1000 ދޯ؟ ސްޓޫޑިއޯ އަކަށް 900. އެހެންވީމާ، އެވަރަށް މިހާރު މެއިންޓަނަންސް ފީ މިހާރު އިންނާނީ
ކުޑަކުރެވިފަ. ދެން އަނެއް ކަމަކީ އަޅުގަނޑުމެން، އާދެ! އޯކޭ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އިއްޒަތެރި މެންބަރު، އިނގުރައިދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙަސަން އަޙްމަދަށް އަޅުގަނޑު ފުރުސަތުއަރުވަން.
އިނގުރައިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަސަން އަޙްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު. މަރުޙަބާ ހުރިހާ ބޭފުޅުން. އަޅުގަނޑު ފުރަތަމަ ސުވާލު މި ކޮށްލަނީ ފުރަތަމަ ޗްފީ
ފައިނޭންސް އެގްޒެކެޓިވް އޮފިސަރަށް. ސާފުކޮށްލަދެއްވަފާނަންތޯ މި ކޮން އަހަރެއްގެ ކޮން ދުވަހެއްގެ ކޮން
ވަގުތެއްގައި މި ކޮންޓްރެކްޓަރ ސޮއިކުރީ؟
މޯލްޑިވްސް ޕޯޓްސް ލިމިޓެޑުގެ ޗްފީ ފައިނޭންޝަލް އޮފިސަރ މުޙައްމަދު މުޢިއްޒު ވާހަކަދެއްކެވުން:
މި ކޮންޓްރެކްޓުގައި ސޮއިކުރެވުނީ ޑިސެންބަރު 2017. އަޅުގަނޑު، ޑޭޓް އަޅުގަނޑު ހަނދާންވަނީ މި
ޕްރެޒެންޓޭޝަންގައި އަޅުގަނޑުމެން، އެގްޒެކްޓް ޑޭޓެއް އަޅުގަނޑު ހަނދާނެއް ނެތް. އެހެންނަމަވެސް، އާދެ! 28
ޑިސެންބަރު 2017 ގައި އިނގޭތޯ. 28 ޑިސެންބަރު 2017.
21

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން 12 ސެޕްޓެންބަރު 2022
އިނގުރައިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަސަން އަޙްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ. އަނެއް ސުވާލަކީ، މި ކަންކަން ނިންމަވާއިރުގައި މަނިކުފާނު ތިއީ ޗްފީ ފައިނޭންޝަލް އޮފިސަރ، މުޅި
ކުންފުނި އިނގޭތޯ. މިވަރު އެއްޗެއް މަނިކުފާނު އަތްޕުޅަށް ބަޔަކު ގެންދާއިރުގައި ތި ބޭފުޅާގެ ހަޔާތުން ލިބިފައި ހުރި
ތަޖުރިބާއިން މިއީ ކިހާވަރެއްގެ ކަމެއްކަން އެ ބޭފުޅުންނަށް ވިދާޅުވެދެއްވިންތޯ؟
މޯލްޑިވްސް ޕޯޓްސް ލިމިޓެޑުގެ ޗްފީ ފައިނޭންޝަލް އޮފިސަރ މުޙައްމަދު މުޢިއްޒު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! މި ޕްރޮޖެކްޓް އުފެދިގެން އައި އިރު ހުރި ބައެއް ކަންތައްތަކަށް މިހާރު ބަދަލުތަކެއް އައިއްސަވަނީ އިނގޭތޯ.
ދެން އަޅުގަނޑުގެ ދާއިރާގެ ގޮތުން މެނޭޖްމެންޓަށާއި އަދި އޭރުގެ ސީ.އީ.އޯއަށް ވެސް އަދި ބޯޑަށް ވެސް އަޅުގަނޑު ގެ
ލަފާއަރުވާފައިވާނެ އިނގޭތޯ. މިކަން ކުރަން ފެންނަގޮތް ކަމަށް އަޅުގަނޑަށް ފެންނަ ގޮތްތަކާ އަދި ކުންފުންޏަށް އޭގެ
އުނދަގޫ ތުރާލެއްނުވެ ކުރިއަށް ގެންދެވޭނެ ގޮތްތައް އިނގޭތޯ އަޅުގަނޑު ލަފާއާރުވާފައި ވާނީ.
އިނގުރައިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަސަން އަޙްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު މިހެން މި ދަންނަވާލީ، މިހާރު ތި ކުންފުންޏަކީ މުޅި ރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންގެ ކާއް ޗެއްސާއި މުދާ
ހިމާޔަތްކުރުން، ވާހަކައަކީ ރަނގަޅު ފަސޭހަކަމާއެކީގައި ފޯރުކޮށްދޭން އޮންނަ ކުންފުންޏެއް. ތިތާނގައި ތި އެޅި،
އަސްލު ބުނާނަމަ މި ބޯހިޔާވަހިކަން މި ފޯރުކޮށްދޭން މި އެޅި ކަމެއްގެ ސަބަބު އަސްލު ކުންފުނި ވެސް މިހާރު މިއޮތީ
ވަރަށް ނާޒުކު ފައްތަރެއްގައި ކަމަށް ތި ވިދާޅުވީ. ކުރިއަށް މި އޮތް ދެ އަހަރަށް ދުނިޔޭގެ އިރާދަކުރެއްވިއްޔާ މި
ރަނގަޅުވެގެން ކާގޯ ، ދުނިޔޭގެ ދަތުރުފަތުރު ނިޒާމު ރަނގަޅަށް ހިނގައިގަތީމަ އެވަރަށް މުދާ އަންނައިރަށް އެވަރުގެ
އިކުއިޕްމަންޓް ނެތް ވާހަކަ އެ ވިދާޅުވަނީ. އަޅުގަނޑު ވާހަކައަކީ ދެން އަނެއް ކަމަކީ މިތާނގައި މި ތިބެނީ ލޭބަރުން
އިނގޭތޯ. ލޭބަރުން ގޮތުގައި ތިބޭއިރުގައި އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި އެ ތަނެއްގައި ތިބޭ މުވައްޒަފުންގެ މުސާރައަށް ދެވޭ
އަދަދަކަށް ހަދައިން ކަންނޭނގެ ދެކޮޅުޖެހޭނީ. އެއީ އެ މީހުންނަށް ދެއްކޭވަރު ލާފައި 30 އަހަރަށް ދެއްކިއަސް
ކުންފުންޏަށް ގެއްލުންނުވެ މިކަން ވާނީ އެހެން ހެއްދެވީމަތާ. އެ ވިސްނުމެއް ވެސް އޭރު ގެންގުޅުއްވާފައި ނެތީތޯ؟
ދެން އެ ވިދާޅުވާހެން މިހާރު މި ކުންފުނިތަކުގައި ތިބޭ މަސައްކަތްކުރާ ކުދިން އެ ތިބެނީ ސްކީމްތަކަށް ތަންތަނުން
އެއްޗެހި ނަގައިގެން. ދިހަ ވަރަކަށް ފަނަރަކަށް ހާސް ރުފިޔާ ލިބިގެން ސްކީމްތަކުން އެއްޗެހި ނަގައިގެން ތިބޭއިރު
ކޮންމެ މަހަކު ނަގާއިރަށް އެ މުސާރަކޮޅު ވެސް އޮންނަނީ ގިނަފަހަރަށް ހުސްވެފަ. އަޅުގަނޑު ވެސް މި ދަންނަވާލަނީ
މިއަދު ހަވާލުވެފައި ތިބި މެނޭޖްމަންޓުގެ މައްސަލައެއް ނޫނެއްނޫންތޯއޭ މި ފުލެޓުތަކުގެ މައްސަލައަކަށް ވެގެން
22

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން 12 ސެޕްޓެންބަރު 2022
މިއުޅެނީ. ކަމެއް ކުރާއިރުގެ ކުންފުންޏަށް ވެސް މުވައްޒަފުންނަށް ވެސް ގެއްލުންނުވާގޮތަށްތާއޭ ކަމެއް ކުރަން ޖެހޭނީ
ދިވެހި ދައުލަތުގެ ކުންފުނިތަކުން. އަސްލު ޙަޤީޤަތަށް ބުނާނަމަ ތިޔަ ވިދާޅުވާ 110 މިލިޔަން އިތުރަށް ނަގައިގެން،
މިއިން ނަގާ ކޮންމެ ނެގުމަކީ އަނެއް ތަނަށް ލާރި ދައްކަން ޖެހޭ އެއްޗެއް ނޫންތޯ؟ ލިބޭ އެއްޗަކާ އަޅާކިޔާ
ބަލާއިރުގައި ބޭކާރު ޚަރަދެއް ކަމަށް އަޅުގަނޑު މިދެކެނީ ކުންފުނިން އަސްލު ކޮށްފައި މިއޮތީ. ކުރީ ރަނގަޅު
މަގުސަދެއްގައި. އެކަމަކު ކުރެވޭ ގޮތް ގޯސްވެގެން މިހެއް ވެފައި މިއޮތީ. އެހެންވީމާ، ދަންނަވާލަން މި އުޅެނީ
ކުންފުނީގެ އޭރުގެ، ވާހަކައަކީ މި ކަންކަން ކުރިއިރުގެ އެއްވެސް ކަހަލަ ވާހަކައަކީ ކަމެއް އެބަ އޮތް؛ ދެން އަނެއް
ކަމަކީ، ތި ލީ ފްލޭޓް ބެހިއިރުގައި އެތަނުން އައި ބޭފުޅުން އެބަ ވިދާޅުވޭ އެއްގޮތަކަށް ވެސް ބައްދަލުނުކުރައްވާ
ވާހަކަ މި މަޢުލޫމާތެއް ލިބެން ވެސް ޙަޤީގަތުގައި. އަޅުގަނޑު ނުދެކެން އެ ހައްދަވަނީ؛ މިއަދު ތި ވިދާޅުވީ އެ
ބަހާފައޭ އޮތީ ހުރިހާ ކަމެއް ވެސް ކޮށް؛ ގެންނަ ޗޭންޖަސް؛ އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވަނީ މިއަދު ހިނގާކަން އަޅުގަނޑު
އެނގޭ ޓްރާންސްޕޭރެންސް؛ އެހެންނަމަސް، ދެން މި މައްސަލައި ގައި ދެން އިތުރަށް މި މައްސަލަ ޖައްސާ
ބޭފުޅުންނަށް އިތުރަށް ކުންފުންޏަށް މައްސަލަ ނުޖެއްސޭވަރަށް ޓްރާންސްޕޭރެންޓްކޮށް، މިކަހަލަ ސައިޓުގައި ވެސް
އަނެއް ގޮތަކުން ވެސް ކޮށްދެވިއްޖެ ކަމަށް ވަންޏާ އަޅުގަނޑު މިދެކެނީ ރަނގަޅުވާނޭ. އަޅުގަނޑު ހަމަ އެންމެ ބޮޑު
ކަންބޮޑުވުމެއް އޮތީ، މަނިކުފާނަށް އަދިވެސް މިއަރުވަނީ މި ފައިސާ ދެން ހޯދަން މިސާލަކަށް ވިސްވަޑައިގެންފައި
އޮތީ؛ އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި ސީ.އީ.އޯ އަޅުގަނޑު ކުރަންޖެހޭ ސުވާލެއް ނޫންކަންނޭނގެ މިއީ. ޗްފީ އެގްޒެކެޓިވް
ފައިނޭންސައަކީ މުޅި ކުންފުނި ބަލަހައްޓަންޖެހޭ ބޭފުޅެއް ކަންނޭނގެ. އެހާހިސާބަށް ދިޔައިރު ވެސް މިކަމުގައި
މަނިކުފާނު އަޅުވާފައި އޮތް ފިޔަވަޅަކީ ކޮބާތޯ؟
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އެ ސުވާލުގެ ޖަވާބާއިގެން ކުރިއަށްދިޔުމުގެ ކުރިން އަޅުގަނޑު ދަންނަވައިލާނަން ވަގުތު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ލިބިފައި
އޮތީ 11:30 އާ ހަމައަށް. އެހެންވީމާ، އެ ވަގުތަށް ބައްލަވައިގެން ހަމަ އޭގެ ކުރިއަށް ނިންމާލެވޭތޯ
މަސައްކަތްކުރައްވަންވާނެ ހުރިހާ ބޭފުޅުން ވެސް. ކުރިއަށްގެންދަވާ!
މޯލްޑިވްސް ޕޯޓްސް ލިމިޓެޑުގެ ޗްފީ ފައިނޭންޝަލް އޮފިސަރ މުޙައްމަދު މުޢިއްޒު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! މި ކުންފުނީގެ އޮޕަރޭޝަން ނުހުއްޓި ކުރިއަށްގެންދޭވަރަށް އަދި ކުންފުނީގެ މި ބޭނުންވާ އިކު އިޕްމަންޓާއި އެފަދަ
ކަންތަކަށް ހޯދުމަށް ބޭނުންވާ ފައިސާ ހޯދުމަށް އަޅުގަނޑުމެން ކުންފުނީގެ ބޯޑާ މަޝްވަރާކޮށްގެން އެކިއެކި ގޮތްގޮތް
23

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން 12 ސެޕްޓެންބަރު 2022
ހަމަޖައްސާފައި ވަނީ އިނގޭތޯ. އެހެންނަމަވެސް، މި ޕްރޮޖެކްޓު އަޅުގަނޑުމެން، މި ޕްރޮޖެކްޓު މިހާރު
މުވައް ޒަފުންނަށް މި ފައިސާ ދެއްކުމަށް މި ހަމަޖައްސަދީފައި މިއިނދަ ގޮތަކީ މި ޕްރޮޖެކްޓުން ލިބޭ ފައިސާއިން
ޕްރޮޖެކްޓް ގެންގޮސް ނިންމާލުމަށް. އަދި މުވައްޒަފުންނަށް ވެސް މި ޕްރޮޖެކްޓް އުފެދިގެން އައި އިރު އިންގޮތަށްވުރެ
ލުއިގޮތްތަކެއް ގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު ހަމަޖައްސައިދީފައި މި އިނީ އިނގޭތޯ. މި ދެންނެވިހެން ޑައުން
ޕޭމަންޓުން ލިބޭ އެއްޗަކުން ، ލިބޭތީ ލިބޭ އެއްޗަކުން ކޮންޓްރެކްޓަށް ކޮންމެވެސްވަރެއް ޕޭކުރެވޭވަރަށް އިނގޭތޯ.
އެހެންނޫނީ އަޅުގަނޑުމެން ޖެހޭނީ އަނެއްކާ އެ ފައިސާ ވެސް އަނެއްކާ ބޮރޯކުރަން ޖެހޭނީ. އެހެންވީމާ، ބޮރޯކުރާކަމަށް
ވާނަމަ ބަނދަރު ހިންގަން، އެ ކަންކަމަށް އަޅުގަނޑުމެން އެކްސްޕޭޝަނަށް ބޭނުންވާ ފައިސާއިން އެ ފައިސާ ނަގަން
މި ޖެހޭނީ އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، އަނެއްހެން މި ޕްރޮޖެކްޓު މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން ޑިޒައިން ކޮށްފައި މީނދަ ގޮތުން
ކުންފުނި ހިންގާކަށް ނޫނީ ކުންފުންޏަށް ބޭނު ންވާ ތަކެތި ހޯދާކަށް އުނދަގުލެއް ނޯންނާނެ އިނގޭތޯ. އެހެންނަމަވެސް،
އެއްވެސް ވަރެއްގެ ޑައުން ޕޭމަންޓެއް ނުނަގާ ކަމަށް ވާނަމަ އެއީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އަނެއްކާ ވެސް ބޮރޯކުރަން
ޖެހޭނީ. ބޮރޯ ވެސް ކުރެވޭނެ. އެހެންނަމަވެސް، އެއީ ހަމަ އިތުރު ކޮސްޓަކަށް ދެއްތޯ ވާނީ. އެހެންވީމާ، އެއީ
އަޅުގަނޑު މި ފާހަގަކުރާ ތަންކޮޅަކީ އިނގޭތޯ. ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ފަހު ސުވާލު.
އިނގުރައިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަސަން އަޙްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު ނުދަންނަވަން އެއްވެސް ސްޓާފެއް އަތުން ލާރި ލާ؛ ވިޔަފާރިކުރާ ކޮންމެ އެއްޗަކީ ވެސް ކޮންމެވެސް
އަގެ އް ނެގިގެން ފައިދާގެ ގޮތުގައި ގަންނަ؛ އޭގައި މިހުންނަނީ އެކި ބާވަތުގެ ކަންކަން. އަޅުގަނޑު ދެ ސުވާލެއް
އޮތީ. ކިހާ ދުވަހަކުން ދެން މުއްދަތެއް ނަގާނެތޯ މި ނިންމަން؟ ތި ވިދާޅުވާހެން ކޮންޓްރެކްޓުން ނުނިމޭ ކޮންމެ
ދުވަހަކީ އިތުރަށް ކުންފުނިން ދާ، ޚާއްޞަ ގޮތެއްގައި ބައްލަވައިގެން ސީ.އީ.އޯ މިކަން ނިންމަވާނެ ތާރީޚެއް އެބަ އޮތްތޯ
ކަނޑައެޅިފައި ކުންފުނީގެ ބޯޑުން ނިންމާފަ؟ ދެން ޕެންޝަން އޮފީހަށް އަޅުގަނޑު އެ ސުވާލެއް ދަންނަވާލަން ބޭނުން.
ވަރަށް ބައިވަރު ކަންކަން ތަޢާ ރަފުވެ ގާނޫނުން އެބަދޭ. މަސައްކަތްކުރާ ވަކި ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފުންނެއް ނޫން. މުޅި
ދުނިޔެ، ރާއްޖޭގައި މަސައްކަތްކުރާ ބައިވަރު ގާނޫނުތަކަށް ބަދަލު އެބަ ގެނެވޭ. ގެނެވޭއިރުގައި ވަރަށް ބައިވަރު
ބޭފުޅުން މިހިރަ ކަހަލަ ކަންކަމުގައި ވަރަށް ތަކުލީފުތަކުގައި ރަށްރަށުގައި ވެސް އެބަ އުޅޭ. ތި ބޭފުންނަށް އިތުރަށް
24

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން 12 ސެޕްޓެންބަރު 2022
މި ގެނެވޭ ގާނޫނުތަކާ މިހެން ދިމާވާ ތަކުލީފުތައް އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ މިހާރު ހުންނާނީ ދިރާސާކުރެވިފައި ކަންނޭނގެ.
މި ގާނޫނަށް ބަދަލެއް ގެންނަން ޕެންޝަން އޮފީހުން ދެކިވަޑައިގަންފައިވޭތޯ؟
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޕެންޝަން އޮފީހުން ކުރިއަށްގެންދަވާ!
މޯލްޑިވްސް ޕެންޝަން އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަން އޮފީހުގެ އެކްޓިންގ ޗްފީ އެގްޒެކެޓިވް އޮ ފިސަރ ސުޖާތާ ހަލީމް
ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އަޅުގަނޑުމެން މަސައްކަތްކުރަމުން އެބަ ގެންދަން އިނގޭތޯ ގާނޫނު، މިހާރު 13 އަހަރު ވެފައި މިއޮތީ ގާނޫނު
އެކުލަވައިލެވުނުފަހުން. އެހެންވީމާ، އެއަށް ބަދަލެއް ގެންނަންޖެހޭތޯއާއި، ގެންނަންޖެހޭ ބަދަލުތައް އެކުލަވައިލުމުގެ
މަސައްކަތްތައް އަޅުގަނޑުމެން ކުރަމުން އެބަ ގެންދަން.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަނޑު ރިޔާސަތުން އަޅުގަނޑު ދެތިން ސުވާލެއް ހަމަ ކުރިމަތިކޮށްލާފައި ކުރިއަށްދާނަން. މި
މުވައްޒަފުންގެ ޝަކުވާގައި އަޅުގަނޑުމެން ކޮމެޓީއާ ހިއްސާކޮށްފައި ހުރި މަޢުލޫމާތުތަކު ތެރޭ، ހަމަ ޔެސް އޮރ ނޯ
ވިދާޅުވިޔަސް އެންމެ ރަނގަޅު. ފުލެޓު ކޮމެޓީއެއް ނޯވޭތޯ މިކަމަށް ޚާއްޞަ؟ އެ ކޮމެޓީގެ ބައްދަލުން
މުވައްޒަފުންނާއެކު ކުރިއަށް ދިޔަތޯ؟
މޯލްޑިވްސް ޕޯސްޓް ލިމިޓެޑްގެ ޑެޕިއުޓީ ޗްފީ އެގްޒެކެޓިވް އޮފިސަރ އިބްރާހީމް ޢަބްދުاله ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ފުލެޓު ކޮމެޓީއެއް އޮވޭ. ދެން ފުލެޓު ކޮމެޓީގެ ޗެއަރ އަކީ އަޅުގަނޑު އިނގޭތޯ. ދެން މުވައްޒަފުންނާ
ބައްދަލުކޮށް މަޢުލޫމާތު ނުލިބޭ ވާހަކަ ދަންނަވާއިރު އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނަން ފުރަތަމަ އެއްޗަކީ މިއީ އިނގޭތޯ. ދެން
މީގައި އެބައިން ޑައުން ޕޭމަންޓް 20% ދައްކަން ޖެހޭނެ ވާހަކައާއި، އެއީ ކިހާވަރެކަން. އަދި މަހެއްގެ މައްޗަށް
އިންސްޓޯލްމަންޓަށް މި ދައްކަންޖެހޭވަރު. އޭގައި ލަފާކޮށްފައި މީނދީ ގާތްގަނޑަކަށް މެއިންޓަނަންސް ފީ ނުލައި
ސްޓޯޑިއޯ އެޕާޓްމަންޓަކަށް 6000 ރުފިޔާ. 11500 2+1. މީތި އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު ކުޑަކޮށްދީފައި އެ އިނދީ
4500 އަށާއި، 8500 އަށާ. އެހެންވީމާ، މެނޭޖްމަންޓުން ކަންތައް ކޮށްދެވި އްޖެ އިނގޭތޯ. ދެން އެންމެ ފަހުން ބޭއްވީ
25

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން 12 ސެޕްޓެންބަރު 2022
ސެޝަންގައި ހަމަ މީހުންނަށް ގަޑި ދީގެން ވަކިން ބައްދަލުކުރިން. އެ ބައްދަލުވުމުގައި އިސްލާމިކް ބޭންކުން
މުވައްޒަފުން ބޭތިއްބިން. ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސްގެ ބޭފުޅުން ބޭތިއްބިން އެ ބޭފުޅުން ބޭނުން ސުވާލެއްކުރަން އިނގޭތޯ
ހަމަ. މަޢުލޫމާތު ސެޝަންތައް ހަމަ ބަރާބަރަށް ގެންދިޔަކަމަށް އަޅުގަނޑަށް ގަބޫލުކުރެވެނީ. ދެން ވަޑައިނުގަތުން އެއީ
އެހެން މައްސަލައެއް ކަމަށް އަޅުގަނޑު ދެކެން.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ސީ.އީ. އޯއާ ބައްދަލުކުރުމަށް މި ޕެޓިޝަން ހުށަހަޅާފައިވާ ފަރާތްތަކަކުން އެދިފައިވޭ ، އެދިފައި ވާކަމަށް އެ
ބޭފުޅުން އެބަ ބުނޭ. އެހެންނަމަވެސް، ސީ.އީ.އޯ ބައްދަލުނުކުރާކަމަށް އެބަ އާދޭ. ކިހިނެއްތޯ ސީ.އީ.އޯ؟
މޯލްޑިވްސް ޕޯސްޓް ލިމިޓެޑްގެ ޗްފީ އެގްޒެކެޓިވް އޮފިސަރ ޝާހިދު ޢަލީ ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! މި ކޮމެޓީގެ އޯޑިއޯ އަޑުއަހާލިމަ އަޅުގަނޑަށް ވެސް ތި ތަންކޮޅު ފާހަގަކުރެވުނު. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑާ
ހަމައަށް އައީ ސިޓީއެއް އިނގޭތޯ. ޕެޓިޝަނެއްގެ ގޮތުގައި އޮތް ސިޓީއެއް. އެ ސިޓީގައި އޮތީ އަޅުގަނޑާ
ބައްދަލުކުރާކަށް ނޫން. މުވައްޒަފުންގެ ކަންބޮޑުވުން ފާހަގަކޮށްފައި ސޮއިކޮށްފައި އިން ސިޓީއެއް. ދެން އެހެންވީމާ
އަޅުގަނޑުގެ ޒިންމާއަކަށްވީ އެ ޕެޓިޝަން ބޯޑަށް ގެންދިޔުން. ބޯޑަށް ގެންގޮއްސަ، ބޯޑާ މަޝްވަރާކޮށްފައި
އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކުރެވެންހުރި ކަންތައްތަކަކީ ކޮބައިތޯ ބެލުން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑާ ބައްދަލުކުރަން އެއްވެސް
މުވައްޒަފަކު ހަމަ ރިކެސްޓުކޮށްފިއްޔާ އަޅުގަނޑު ބައްދަލުނުކޮށެއް ނުހުންނަން. ހަމަ އަޅުގަނޑުމެން ބިއުރޯގައި ހަމަ
މިހާރު ވެސް ނަން ނޯޓް ކުރެވިއްޖެ ކަމަށް ވަންޏާ ހަމަ އެ އިންނަ ލިސްޓު ތަރުތީބުން އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ އެ
މުވައްޒަފުންނާ ބައްދަލުކުރަމުން ގެންދަން.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އެންމެ ފަހު، އާދެ! ކުރިއަށްގެންދަވާ.
މޯލްޑިވްސް ޕޯސްޓް ލިމިޓެޑްގެ ޑެޕިއުޓީ ޗްފީ އެގްޒެކެޓިވް އޮފިސަރ އިބްރާހީމް ޢަބްދުاله ވާހަކަދެއްކެވުން:
ބައެއް މުވައްޒަފުން އަޅުގަނޑުމެންނާ ބައްދަލުކުރި ޕެޓިޝަން ހަދަން އިނގޭތޯ. އަޅުގަނޑުމެން ބުނިން
ކުރިއަށްވަޑައިގަންނަވާށޭ. މި މެނޭޖްމަންޓުން ހަމަގައިމުވެސް ތި ބޭފުޅުންނާ ދޭތެރޭ ފިޔަވަޅެއްނާޅާނަމޭ. ސަސްޕެންޑެއް
26

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން 12 ސެޕްޓެންބަރު 2022
ނުކުރާނަމޭ. އެއްވެސް ކަމެއް ނުކުރާނަމޭ. ތި ބޭފުޅުންގެ މަސައްކަތާއިގެން ކުރިއަށްވަޑައި ގަންނަވާށޭ. އެ
އަޅުގަނޑުމެންނަށް އިތުރު ކަމެއްކޮށްދެވޭނީ އަޅުގަނޑުމެން ވެސް ގެންދާ ހިސާބަށް ގެންގޮއްސަ އަޅުގަނޑުމެން
ދަންކަންޖެހޭ ހުރި ވާހަކަތައް ދައްކައިގެން، ދެން މިކޮޅަށް މެނޭޖްމަންޓަށް ވެސް ލުއިތަކެއް ލިބިގެންނޭ އިތުރު ގޮތެއް
ހަދައިދެވޭނީ. އަޅުގަނޑު މަރު ޙަބާ ކީން އެ ހުރިހާ ކަމަކަށް ވެސް އިނގޭތޯ. އަދި މިހާރު ވެސް އެ ބޭފުޅުންނަށް
ޔަޤީންކަން އޮންނާނެ އެ ބޭފުންނާ ދޭތެރޭ އެއްވެސް ފިޔަވަޅެއް ނާޅާނެކަމުގެ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އެންމެ ފަހު ސުވާލެއްގެ ގޮތުން، މިހާރު މި ޑައުން ޕޭމަންޓުގެ މައްސަލަ މިއަންނަނީ ބޮޑަށް އިނގޭތޯ. އިތުރަށް ތި
ބޭފުޅުން މި ދިރާސާކޮށް، އަދި މުވައްޒަފުން އެބަ އެދޭ 25 އަހަރަށް ވިޔަސް 30 އަހަރަށް ވިޔަސް ދަންމާލައިގެން
ވެސް މި ޑައުން ޕޭމަންޓް ފުރަތަމަ ނަގާ ޕޭމަންޓަށް ފަހުގައި އިތުރު އަދަދެއް ޑައުންޑްޕޭމަންޓުގެ އެޑުނުވާގޮތަށް އެ
ބޭފުޅުގެ އެ ސެލަރީން ކަނޑަންވިޔަސް އަދި އެ ބޭފުޅުންނަށް ދައްކަންޖެހޭ އެއްޗެއް ދައްކަންވިޔަސް އެކަހަލަ
އޮޕްޝަނެއް ކުންފުނިން ކުރިއަށް ގެންދެވިދާނެތޯ؟
މޯލްޑިވްސް ޕޯސްޓް ލިމިޓެޑްގެ ޗްފީ އެގްޒެކެޓިވް އޮފިސަރ ޝާހިދު ޢަލީ ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު މަސައްކަތްކުރަމުން އެބަ ގެންދަން އިތުރު އޮޕްޝަނެއް މިހާތަނަށް މި މުވައްޒަފުންގެ ފަރާތުން
ލިބުނު ފީޑްބެކަށް ވެސް ބިނާކޮށް. އަދި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އޮފީހުގެ ބޭފުންނާ ވެސް މަޝްވަރާކުރެވުނުއާ އެއްކޮށް
އަޅުގަނޑުމެން އެބަ ގެންދަން އިތުރު އޮޕްޝަނަށްކަން މަސައްކަތްކުރަމުން. ދެން އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ އެއްވެސް
ޑައުން ޕޭމެންޓެއް ނުނަގާ ގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެން ނިންމައިފި ކަމަށް ވަންޏާ މި ދެންނެވި ކޮންޓްރެކްޓަރަށް ބާކީ
ދައްކަން ހުރި ފައިސާ އަޅުގަނޑުމެން ބޭންކަކުން ބޮރޯކުރަން ޖެހިއްޖެ ކަމަށް ވަންޏާ އަޅުގަނޑުމެންގެ އެއްކަމަކީ
ކުންފުނީގެ ޕްރައިމަރީ އޮޕަރޭޝަންއަށް އިމްޕެކްޓް އަންނާނެ. ދެން އަނެއް ކަމަކީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ބޮރޯވިންގ ކޮސްޓް
ބޮޑުވެގެންދާނެ. ކުންފުނީގެ ޚަރަދުބޮޑުވެގެންދާނެ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން މުވައްޒަ ފުންނަށް އެފޯރޑު ކުރެވޭ
ވަރެއް، ކޮންމެވެސްވަރެއް ޑައުން ޕޭމަންޓް ނަގާފައި އަދި އިތުރު ލުއިގޮތެއް ހިމެނޭ އޮޕްޝަނެއް ތަޢާރުފުކުރުމަށް
މަސައްކަތްކުރަމުން އެބަ ގެންދަން.
މޯލްޑިވްސް ޕޯސްޓް ލިމިޓެޑްގެ ޑެޕިއުޓީ ޗްފީ އެގްޒެކެޓިވް އޮފިސަރ އިބްރާހީމް ޢަބްދުاله ވާހަކަދެއްކެވުން:
27

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުން 12 ސެޕްޓެންބަރު 2022
އަޅުގަނޑުމެންނަށް އަދި ދިމާވާ އިތުރު މައްސަލައެއް އެބައިން. އެއީ އަޅުގަނޑުމެން އިޢުލާނުކުރި އެއްޗާ ޚިލާފަށް އެހާ
ބޮޑު ބަދަލެއް އައިސްފިކަމަށް ވަނީވިއްޔާ ބައެއް މުވަ އްޒަފުން އެބަ ޝަކުވާކުރޭ ތިމަންނަމެން އޭރު ނުލީ
ތިމަންނަމެންނަށް އެކަން ކުރެވެން ނެތީމައޭ އިނގޭތޯ. އެހެންވީމަ، އެހާ ބޮޑު ބަދަލެއް އައިސްފިއްޔާ މުޅި އެތި އަލުން
ފަށަން ޖެހުމަކީ ވެސް އެކަށީގެންވާ ކަމެއް ބަޔަކު މައްސަލަ އެއް ޖައްސައިފިއްޔާ އިނގޭތޯ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ މި ކޮމިޓީއަށް ވަޑައިގެން އެންމެ ބޭފުޅުން ހިއްސާކުރެއްވި މަޢުލޫމާތަށް ޓަކައި.
ކޮމިޓިގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ ނަމުގައި ޝުކުރުދަންނަވަން އިނގޭތޯ. މިހިސާބުން މި ކޮމިޓީގެ ބައްދަލުވުން
ނިމުނީ.
____
28